

Julij
1989

**DUHOVNO
ŽIVLJENJE**

ORACION DEL PERIODISTA

Señor Jesucristo:
por mediación de María,

Haz que seamos transmisores de la verdad;
libres, y defensores de la libertad;
independientes e imparciales;
promotores del bien común y de la concordia;
voceros de los valores espirituales;
veraces ecuánimes y honrados;
impulsores de la paz y de la justicia;
portavoces de los marginados;
leales a nuestra conciencia.

Ayúdanos a defender la paz y la convivencia;
a respetar la dignidad de las personas;
a mantener nuestra integridad profesional;
a rectificar nuestros errores.

Líbranos de la ligereza y de la frivolidad;
de la adulación al poder y del servilismo;
del sensacionalismo de la prepotencia;
de los prejuicios y de la agresividad.

Haz que seamos sencillos portadores de la Verdad
que conduce a Tí, Señor Jesús. Amén.

TOMBOLA!

DUHOVNEGA ŽIVLJENJA

**BO V NEDELJO 9. JULIJA POPOLDNE
V SLOVENSKI HIŠI. – Pričakujemo vas.**

DUHOVNO ŽIVLJENJE

SLOVENSKA VERSKA REVIIJA

LETO 56

JULIJ 1989

Veselje in žalost, skrbi in upanje

POGLED NA SLOVENSKO OBČESTVO V ARGENTINI

O večki noči letos je ljubljanski nadškof in metropolit dr. Alojzij Šuštar podal pregled ljubljanske nadškofije in lahko rečemo tudi vse Cerkve v Sloveniji. Nakazal je stvari, ki vzbujajo veselje, in stvari, ki povzročajo žalost. Poudaril je, kaj povzroča skrbi in kaj daje upanje. Pod tem vidikom tudi mi pogledjmo našo slovensko versko skupnost.

1. Tudi mi smo veseli, da je naša slovenska skupnost še po 40 letih živa, polna življenja. To so opazili naši obiskovalci: nadškof Šuštar, škof Jenko, gostje iz Koroške, Primorske, Slovenije, Evrope in Severne Amerike. To opazajo tudi tukajšnji ljudje. Veseli smo naših šol: osnovnih in srednješolskega tečaja. Veseli naših sv. maš, svetih ur, naših pevskih zborov, naših domov, našega tiska, lepih prireditev, naših romanj.

Veseli smo naših prvih sv. obhajil, sv. birm, našega lepega poteka bogoslužnega življenja. Veseli, da je vera med nami še močno živa, da skoraj vsi umirajo pripravljeni na srečanje z Gospodom. Veseli smo naše mladine, ki se po 40 letih še zbira k sestankom, kjer ob-

ravnavaajo versko-moralna in narodno kulturna vprašanja. Še in še bi lahko naštevati razne razveseljive pojave, a naj zadostuje.

2. Kot Slovence in kot kristjane pa nas marsikaj žalosti. Žalosti nas narodno, versko in skupnostno odtujevanje. Narodno, ko nekateri pozabljajo na materino besedo; versko, ko nekateri pozabljajo na Boga, Cerkev, vero, molitev, nedeljsko sv. mašo, zakramentalno življenje; skupnostno, ko se nekateri vedno bolj odtujujejo naši skupnosti.

Žalosti nas seveda še marsikaj drugega: premajhna skrb staršev za vzgojo otrok, prevelika brezbriznost nekaterih za naše skupne stvari: za naše domove, organizacije, ustanove, samozadostnost nekaterih, materializem, ki mnoge vedno bolj oklepa v svoje mreže.

3. Tudi skrbi nam ne manjka. Skrbi nas, ali bo mladi rod, ki raste med nami, vrednotil in ljubil našo skupnost. Skrbi nas zveličanje vseh naših rojakov. Skrbi nas življenje v naših domovih, v naših organizacijah, po vseh naših središčih, v vsej naši skupnosti. Skrbe nas narodno in seveda še bolj versko mešani zakoni. Skrbe nas številni naši mladi, ali bodo na svoji življenjski poti srečali dobrega zakonskega druga, da bodo sklenili srečen zakon. Skrbe nas mladi v tukajšnjih šolah, da se ne bodo naučili tuje učenosti. Skrbe nas tisti, ki hodijo po tujih, nočnih klubih. Skrbi so, lahko rečemo, iz leta v leto večje.

4. Pri vsem tem pa nas bodri krščansko upanje. Upanje, da je vstali Zveličar vedno z nami. Upanje, da nad nami bdi Marija Pomagaj. Upanje so trdne in zdrave naše družine. Upanje mladi zakoni: številni slovenski pari tudi nekateri narodno mešani. Bodri nas upanje, ker je še toliko volje v nas, da ostanemo Bogu in narodu zvesti. Bodri nas mladi rod, ki dobro govori slovensko, ki piše v materinem jeziku, ki deluje v apostolskih in katoliških organizacijah, ki deluje v naših domovih in v naših šolah, ki čuti z našo skupnostjo in jo ljubi ter se žrtvuje zanjo.

Še in še bi lahko ogledovali naše slovensko občestvo, a naj zadostuje. Iz vsega pa odnesimo, da svetloba še vedno prevladuje nad temo, življenje še vedno zmaga nad smrtjo in to tako močno, da o nas pišejo in nas občudujejo.

Alojzij Starc

Tja na otok z valovami obdani,
v današnjih dnevih božjo pot Marije;
v dnu zad stojé snežnikov velikani,
poljá, ki spred se sprostí, lepotije

ti kaže blejski grad na levi strani,
na desni griček se za gričem skrije.
Dežela kranjska nima lepš'ga kraja,
kot je z okolščino ta, podoba raja.

France Prešeren, iz Krsta pri Savici

Ob nedelji našega verskega tiska

V nedeljo 9. julija bomo Slovenci v Argentini praznovali dan našega verskega tiska. Tega se bomo spomnili še posebej pri naših slovenskih mašah v naših središčih in pri tombolski prireditvi v Slovenski hiši za podporo našega verskega tiska.

„V nobeni slovenski hiši v Argentini naj ne manjka verskega časopisa, posebej še slovenskega,“ naroča sklepna izjava versko-nravnega odseka II. katoliškega shoda v Argentini leta 1987. V izjavi o družini pa je shod sklenil: „V družinah bomo ustvarjali razpoloženje za sprejemanje verskega in duhovnovzgojnega tiska, ob katerem bomo pobujali medsebojne pogovore.“

V Cerkvi na Slovenskem posvetijo vsako leto verskemu tisku ves mesec januar. Za letošnji mesec verskega tiska so slovenski škofje v pismu sodelavcem pri poslanstvu verskega tiska napisali misli, ki so pomembne tudi za nas:

„Cerkev se zaveda in večkrat na različne načine poudarja velik pomen tiska in drugih sredstev družbenega obveščanja pri vsestranskem razvoju človeške osebnosti. Koncilski odlok o sredstvih družbenega obveščanja pravi: „Predvsem je treba podpirati dober tisk. Da pa se bodo bralci navzeli res krščanskega duha, je treba ustanavljati in vzdrževati resnično katoliški tisk in ga širiti. Izdaja naj

se očitno z namenom oblikovati, utrjevati in širiti javno mnenje, ki bo v skladu z naravnim pravom ter s katoliškim naukom in načeli...Širi naj tudi novice iz življenja Cerkve in jih prav razlaga.“ (O 14).

Verski tisk je nenadomestljiv pripomoček pri poglobljanju verskega prepričanja in življenja tako pri posameznih vernikih kot tudi pri širših cerkvenih občestvih. Kristus je Cerkvi za vse čase zaupal nalogo posredovati odrešenje vsem ljudem. Tudi danes pri našem oznanjevanju s tiskano besedo dosežemo veliko več ljudi kot samo z govorno. Lahko rečemo še več: v novih oblikah apostolata s pomočjo tiska in drugih sredstev družbenega obveščanja Cerkev odkriva božje stvariteljsko in odrešensko delo, ki ga moramo verniki odkrivati in razvijati naprej. V naših razmerah to še posebej velja za verski tisk, ker nam druga sredstva javnega obveščanja skoraj niso dosegljiva.

Že prej omenjeni koncilski odlok nam naroča: „Pastirji Cerkve naj svojo dolžnost marljivo spolnjujejo, saj je tesno povezana z njihovo redno oznanjevalno službo. Tudi laiki, ki ta sredstva, ki ta sredstva poklicno uporabljajo, naj se trudijo pričati za Kristusa, v prvi vrsti s tem, da bo vsakdo svojo službo vršil vešče in z apostolskim duhom, pa tudi tako,

da bodo s svojimi tehničnimi, ekonomskimi, kulturnimi in umetniškimi spodbudami Cerkev neposredno pomagali pri apostolskem delovanju... Vernike pa je treba opozarjati, da so dolžni katoliški tisk brati in razširjati, da si bodo tako mogli o vseh dogodkih ustvariti krščansko sodbo'...“

Slovensko dušno pastirstvo v Argentini čuti odgovornost, da oznanja krščanski nauk tudi prek tiska. Zaveda se, da naš tisk ne more zadovoljiti vsem verskim, нравnim in vzgojnim potrebam naših vernikov, vendar meni, da je, upoštevajoč naše razmere in možnosti, na dostojni višini glede vsebine in oblike in da naši bralci, ki redno in pozorno berejo naš verski tisk, lahko veliko pri-

dobijo za svoje krščansko oblikovanje in življenje.

Gospodarske razmere so se v zadnjih mesecih v deželi tako poslabšale, da mora človek res trezno presoditi, kam bo obrnil vsak avstral. Bila pa bi velika duhovna škoda, če bi se v gospodarski stiski odpovedali verskim listom. Zato se obračamo na vse naročnike in bralce s prošnjo, da nam ostnete zvesti tudi v teh težkih časih. Naprošamo vse mlade družine, da bi bile naročene na našo revijo, tudi mešane zakone. Bodo naročniki, bralci, redni plačniki članarine in širitelji DŽ, da bo naša revija še dolgo vrsto let lahko izhajala in spolnjevala svojo važno nalogo!

Jože Škerbec

NA BINKOŠTNO POLNOČ

V cementno-sivem, enoličnem svetu
češnje razprostrtih rok vzcveto.
In sonce pride k borom v morskem bregu
klicat zanje mehko travico,
takorekoč čez noč.

Rjavosivi svet prehod praznuje.
V reki Ara svod umiva se.
Za karavano hribov modre jute
vrba pne na nov način lasé,
takorekoč čez noč.

Cel šop načrtov z novoletnim trakom,
obledelim v zimski mračnosti,
se spet svetlika s tisto pravo nado,
vstalo z groba zemeljskih stvari
na Binkoštno polnoč.

Vladimir Kos

Kako prav živeti?

KAJ JE ZAPOVEDANO?

Če bi bil človek dovolj pameten in moder ter bi mogel sam iz rešničnosti božjega razodetja razbrati, kaj je zanj v konkretnem položaju dobro, če bi bilo njegovo srce dovolj čisto in iskreno, da bi vedno sam odkril, kaj je prav, bi posebnih нравnih norm in zapovedi, ki jih nalaga kaka avtoriteta od zunaj, sploh ne bilo treba. Ker pa človek na nraavnem področju sam vsega ne spozna in tega tudi ne more, so norme in zapovedi neobhodno potrebne. Ves njihov smisel pa je pomoč za uresničenje dobrega. Zapovedi pomenijo razbremenitev posameznika pri iskanju tega, kaj je prav in so kašipoti, prepovedi pa ograje ob nevarnih poteh in zapora slabih poti. Zapovedi in prepovedi pa človeka nikdar ne silijo, ampak le opozarjajo njegovo vest, da človek v svobodni odločitvi sam odgovori. Če mnogi mislijo, da bi bilo življenje brez zapovedi in prepovedi lažje in lepše, je ravno nasprotno res: bilo bi težje in nevarnejše, ker bi se človek sam ne znašel. Komur je kaj do tega, da uresniči smisel življenja, da postane srečen in se vedno bolj razvija in živi v miru in zadovoljnosti v občestvu z drugimi, je za zapovedi in prepovedi ter za avtoriteto, ki jih oznanja in razlaga, hvaležen.

Nravne norme je torej treba razumeti v njihovem pozitivnem pomenu, kot klice in vabila, kot navodila in opomine, naj človek dela dobro, uresniči vrednote, se razvija in postaja srečen in ne škoduje samemu sebi. Ker otrok še nima čuta za vrednote in celotni nraavni red in smisel življenja, so zanj v vzgoji zapovedi in prepovedi, ki mu jih posredujejo drugi, neobhodno potrebne. Avtoriteta staršev in vzgojiteljev nekako nadomesti otrokovo nezmožnost vrednotenja. Usodno pa je, če odraščajoč in zrel človek na moralnem področju ostaja na otroški stopnji in se zadovoljuje z avtoritativnimi zapovedmi in prepovedmi, ne da bi uvidel njihov smisel in pomen. Potem občuti etične norme res le kot utesnjevanje in omejevanje življenja od zunaj. Razumljivo je, da se jih hoče otresti. Pokorščina je za tistega, ki jo pojmuje le kot uklon tuji oblasti in kot odpoved lastnemu odločanju in svobodi, težka in neprijetna.

Moralna vzgoja — in samovzgoja — obstaja predvsem v tem, da dobi človek na podlagi pouka in lastne izkušnje vedno več vpogleda v notranji smisel zapovedi in prepovedi. Zato je to, da uvidimo pomen nraavnih norm, večjega pomena kakor pa njihovo učenje na pamet. Kdor v dobri utemeljitvi dobi vpogled

v celotnost npravnega reda in v notranjo povezanost posameznih zapovedi in prepovedi med seboj, ima trdnejšo podlago in učinkovitejše smernice za življenje, kakor pa, kdor stoji le pod pritiskom zunanje avtoritete.

Kar je torej za-povedano ali pre-povedano, mora biti najprej tako povedano, da človek to razume in uvidi. Zapovedano more biti le to, kar nujno sledi iz povedanega, pre-povedano le to, kar je v nasprotju s povedanim. Resnica o človeku in njegovem življenju, o božjem načrtu s človekom, o smislu in vrednosti življenja, o njihovih razsežnostih in njegovem cilju je podlaga za vse moralne norme, zapovedi in prepovedi. Ne ukazovanje, ampak oznanjevanje, ne hudovanje, ampak razlaganje, ne moraliziranje,

ampak utemeljevanje morajo biti v središču moralne vzgoje, seveda vedno z ozirom na stopnjo človekove zrelosti.

Danes mnogi ugotavljajo velik odpor proti zapovedim in prepovedim na moralnem področju. Govorijo o krizi moralnih načel in npravnega reda. Vendar danes človek prav tako hrepeni po sreči in išče poti do njene uresničitve kakor kdaj prej. Kjer uvidi, da so mu moralne norme in zapovedi res v pomoč, jih je pripravljen sprejeti. Kriza torej ne zadeva toliko npravnih vrednot samih, ampak bolj njihovo posredovanje, utemeljitev in razlago. To pa je veliko težje kakor pa enostavno avtoritativno ponavljati zapovedi in prepovedi.

Starši s svojimi odraščajočimi sinovi in hčerkami navadno močno doživljajo to krizo, cerkvena avtoriteta s svojimi verniki prav tako. S tem pa še ni rečeno, da je mladi rod slabši, kakor je bil nekdanji, ali da so verniki danes manj sprejemljivi za npravne vrednote kakor nekdanj. Spremenil se je le položaj. Danes ni več tiste enotnosti v gledanju na moralne dolžnosti kakor nekdanj in smernice za življenje so mnogo številnejše in različnejše in si med seboj nasprotujejo. Kdor zna človeku bolj uvidevno prikazati vrednost, pomen in korist npravnih norm, jih bolj verodostojno in prepričevalno razložiti, bo več dosegel.

Alojzij Šuštar

Sveto pismo - moj vsakdan

OVIRE DO SPOZNAVANJA SVETOPISEMSKEGA SPOROČILA

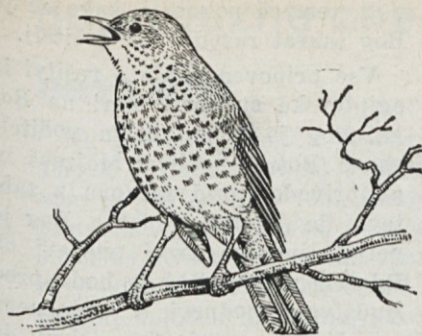
Miselna daljava

Poleg krajevne in časovno-zgodovinske je še miselna daljava.

Ta je dejansko največja. Kdor premaga to daljavo, prav razume Sveto pismo. Njena posebnost je v tem, da je Sveto pismo verska knjiga in vsebuje verske resnice. To je prvo in zadnje, kar moramo vedeti o njem. Kdor tega ne doume, ga nikdar prav ne razume, čeprav ga lahko tudi z užitkom bere. Tudi ko Sveto pismo pripoveduje o čisto posvetnih rečeh, jih ne pripoveduje zaradi njih samih, temveč zaradi verskega sporočila, ki ga vsebuje. Tega res vedno takoj ne opazimo. Marsikdaj se zdi, da ga ponekod sploh ni. Kaj naj nam povedo rodovniki, razni seznami, preživela zakonodaja? Res ni v vseh pripovedih enako navzoče, vendar prav ničesar ni v Svetem pismu, kar ne bi imelo določenega verskega sporočila. Apostol Pavel pravi: „Karkoli je bilo namreč napisano pred nami, je bilo napisano v naše poučenje“ (Rim 15, 4).

Seveda je Sveto pismo tudi leposlovna knjiga. V njem najdemo vse književne vrste starodavne besedne umetnosti, od razno-

vrstnih izrekov (modrostnih, pre-roških, apokaliptičnih), preko prilik (parabol) do razgibanih zgodovinskih pripovedi (sage, življenjepisi, potopisi). Tudi zunanja oblika pripovedi ni naključna, temveč do zadnje črke premišljeno sestavljena. Izreki niso naključno tako sestavljeni, da je osrednja resnica natančno na sredini, očenaš nima naključno sedem prošenj (Mt 6, 9b-13) in zadnja knjiga Svetega pisma, Razodetje (Apokalipsa), nima naključno oblike pisma. Svetopisemski pisatelji namreč niso posredovali razodetja samo z besedami, temveč tudi z zunanjo obliko pripovedi. Tako npr. samo v križno sestavljeni pripovedi jasno prihaja do izraza, da je Jezus kakor „pšenično zrno, ki pade v zemljo in umrje, da obrodi obilo sadu“ (prim. zgradbo Jn 12, 23-34) in ravno sedem prošenj v očenašu pomeni, da je očenaš najpopolnejša molitev, ker sedem pomeni popolnost, celovitost, svetost in da je sporočilo Razodetja (Apokalipse) za nas tako pomembno, da ga moramo tako nujno prebrati, kot odpremo in preberemo priporočeno pismo. Toda, čeprav so nekateri deli Svetega pisma tako umetniško sestavljeni, da sodijo v sam vrh svetovne književnosti, ni njih leposlovna stran prva značilnost Svetega pisma, temveč je vse to samo sredstvo,

da kar najbolj spodbudno in pripupno posreduje razodete resnice. Sveto pismo tudi ni modroslovna ali naravoslovna knjiga, čeprav posreduje življenjsko modrost starega Vzhoda in opisuje naravoslovne pojave. S temi pripovedmi prej kaže na začetnika modrosti in stvarnika narave, kot uči, kakšen je svet in to, kar se na njem godi.

Sveto pismo vpleta verske resnice v zgodovino. Razberemo jih iz življenja posameznikov in judovske narodne zgodovine. Ker jih tako tesno povezuje z zgodovino, radi obvisimo ob njej in mislimo, da imamo v Svetem pismu izčrpno zgodovino davne preteklosti. Prav tu moramo premagati miselno daljavo in vedeti, kako Sveto pismo pripoveduje zgodovino.

Čeprav je ne pripoveduje tako, kakor smo vajeni danes, niti malo ne smemo podvomiti v realničnost dogodkov, o katerih pripoveduje. Čeprav dogodki kra-

jevno in časovno niso vedno določeni in ne v vsej natančnosti opisani, so zgodovinsko resnični. Če bi jih imeli za izmišljotino, bi pravzaprav imeli za izmišljotino judovsko narodno zgodovino, kar bi bil enak nesmisel, kakor če bi rekli, da je ustoličevanje koroških vojvod izmišljotina. Razodete resnice so vezane na judovsko narodno zgodovino in zato tako resnične, kot je resnična njihova zgodovina, čeprav je sveti pisatelj ne popisuje tako, kot bi jo današnji zgodovinarji.

Z zapisovanjem zgodovinskih dogodkov nas svetopisemski pisatelji učijo verskih resnic. Njihov poglavitni namen ni bil posredovati izčrpne zgodovine, temveč ob zgodovini ustrezni verski nauk. Ta je vsebovan v dogodkih, ki jih omenjajo. Dogodki so torej nosilci verskih resnic, zato pisatelji niso zapisovali vsega, kar se je zgodilo in tudi tisto, kar so zapisali, so zapisali samo toliko, da iz zapisanega lahko razberemo verske resnice. Med naselitvijo Jakobovih sinov v Egiptu in izhodom iz Egipta je poteklo štiri sto let, in vendar iz tega dolgega obdobja Sveto pismo ne omenja nobenega dogodka. Ves ta čas se ni zgodilo nič takega, kar bi vsebovalo versko sporočilo. Pri zapisovanju zgodovine je torej v spredju versko sporočilo.

O tem se prepričamo, če pozorno beremo zapis o največjem starozaveznem zgodovinskem dogodku, rešitvi Izraela iz egiptov.

ške sužnosti (2 Mz 13, 17-15, 21) in o njegovem potovanju skozi Sinaj do Obljubljene dežele.

Izraelci so bili v Egiptu obsojeni na narodno smrt. Niso se smeli več množiti in huda tlaka jih je telesno uničevala. V stiski so vpili k Bogu in Bog jim je poslal Mojzesa, da jih je izpeljal iz Egipta. Šli so po suhem preko Rdečega morja in nato štirideset let potovali po puščavi, dokler niso dospeli v Obljubljeno deželo, Kanaan. To je največja epopeja v njihovi zgodovini in dogodek, ki je pozneje postal simbol sleherne rešitve, tudi rešitve iz greha in večnega pogubljenja. Pričakovali bi, da bo to popisano tako, da bi popotovanju lahko sledili kar po zemljevidu in natančno zvedeli, kje so šli preko Rdečega morja in kje vse so se ustavljali na poti skozi Sinaj. Čeprav Sveto pismo navaja okrog petdeset krajev, doslej strokovnjaki niso mogli identificirati niti enega in tudi ne vemo natančno, kje so šli preko Rdečega morja. Mar bomo zato rekli, da izhod iz Egipta ni zgodovinsko resničen Mar more biti to, na čemer sloni njihova zgodovina, izmišljotina? Mar smemo zgodovino izpred tri tisoč let in več meriti z današnjimi merili? To bi bil nesmisel in nerazumevanje zgodovine. Najbolj pa bi s tem zgrešili namen, ki ga ima pripovedovanje Svetega pisma. Namen njegovega pripovedovanja namreč ni bil do zadnje podrobnosti natančno popisati kraje in

poti, temveč pokazati, kako se je Bog takrat razodel kot rešitelj.

Vse pripovedovanje o rešitvi iz egiptovske sužnosti meri na Boga. Bog je pobudnik in voditelj vsega. Bog je poklical Mojzesa in ga privedel pred faraona z zahtevo, da odpusti ljudstvo. Bog je peljal ljudstvo proti puščavi ob Rdečem morju. Bog je hodil pred ljudstvom podnevi v oblačnem, ponoči pa v ognjenem stebru, da jim je svetil. Bog je gnal močan vzhodni veter, da so se vode Rdečega morja razdelile in bile kakor zid, da so šli po suhem preko morja. Bog je zaviral kolesa bojnih voz Egipčanov, da niso dohiteli Izraelcev. Tako je Bog tisti dan rešil Izraela in ljudstvo je poslej zaupalo Gospodu in njegovemu služabniku Mojzesu (prim. 2 Mz 14, 31).

Ob tako očitnem poseganju Boga v njihovo usodo je ljudstvo prepoznalo v njem rešitelja. Zdaj ni samo vedelo, da Bog resnično je, temveč da se zavzema zanje in jih rešuje. Z rešitvijo iz Egipta je Bog „privedel ljudstvo k sebi“ (2 Mz 19, 4). Ljudstvo se je notranje oklenilo Boga in mu verovalo. Ob izhodu iz Egipta se je ljudstvo duhovno prerodilo. Postalo je „kraljestvo duhovnikov in svet narod“ (2 Mz 19, 6). To je glavni namen pripovedovanja o izhodu iz Egipta. Vera je poslej oblikovala vse njihovo življenje. Tako izhod iz Egipta prvenstveno ni opisan kot zgodovinski dogodek, temveč kot

Bogoslužna znamenja pri sveti maši

DRŽA ROK

Ne govorimo samo z besedami, ampak z vsem telesom, s priklo- nom in odklonom, s tem, kako se postavimo pred človeka, kako mu obrnemo hrbet ali se mu ljube- znivo približamo. Poleg besed pa najbolj določno in razumljivo go- vorimo z rokami.

Naša drža rok pri molitvi izra- ža naše notranje razpoloženje, naš odnos do Tistega, s katerim se v molitvi pogovarjamo, zato rok med resnično molitvijo ne mo- remo držati na hrbtu ali jih sti- skati v žepe, saj se nam kar same sklenejo in s prsti prepletejo druga drugo, ker se hočemo v molitvi zares skleniti s svojim Bogom, se mu približati, ga imeti v sebi ali boljše: se stisniti k nje- mu, ljubečemu in dobremu, ka- kor se otrok v svoji stiski privije k očetu ali materi. Taka drža rok pomeni tudi usmerjenost vase in notranjo zbranost.

Prav tako je lepa ali pa še lepša drža rok, ki jo poznajo vzhodni narodi, da stegnjene dla-

dogodek, ob katerem so se iz- raelski rodovi prerodili v božje ljudstvo, ki ni samo verovalo v enega in edino pravega Boga, temveč v Boga, ki rešuje človeka iz vsega zla.

France Rozman

ni pritisnemo tesno drugo ob dru- go. Tako postanejo roke kakor plamen, ki sili kvišku, izraža go- rečo prošnjo, obenem pa tudi če- ščenje tistega, kateremu je name- njeno.

Včasih držimo roke tudi prekri- žane na prsih, kar pomeni miro- vanje, zbranost, pogovor s seboj in z Bogom. Tudi taka drža rok je lepa, če le ni samo zaradi ko- modnosti.

Tudi od duhovnikove drže rok med mašo je odvisno, ali nas na- giblje k zbranosti ali pa dobimo vtis naveličanosti in vsakdanje navade. Njihove kretnje rok mu besede, ki jih govori, potrjujejo, jih nosijo, podpirajo. Kretnje nje- govih rok bi morale biti take, da bi jih razumeli, tudi če besed ne bi slišali. Široko odprte roke, pov- zdignjene nekoliko navzgor, so že same na sebi goreča prošnja za uslišanje, so pa tudi znamenje o- sebne in skupnega češčenja vse- ga zbranega občestva pri hvalo- spevu in globoke srčne vdanosti pri očenahu.

Pri blagoslovu mašnik dvigne svoje roke nad božje ljudstvo, da bi nanj prišel božji blagoslov in bi troedini Bog vsakomur ves te- den pomagal nositi težave življe- nja in križe, ki jih pač mora vzeti vedno znova nase in ni nihče brez njih. Zato ga tudi z zname- njem križa blagoslovi in nad njim zariše velik križ, znamenje trp-

ljenja, ki je obenem znamenje odrešenja.

HOJA

Kakor kretnje, je tudi hoja značilna za vsakega človeka in je kakor znamenje, po katerem se loči človek od človeka. Poznamo ga po tem, kako hodi: nagnjen naprej naprej ali vzravnano, kako se pozibava na levo in desno, kako vleče noge za seboj ali ga nekako vlečejo naprej. Seveda hoja ni odvisna samo od človekovega značaja, ampak tudi od njegovega razpoloženja: žalosten v srcu je tudi telesno ves zlomljen in taka težka, obotavljajoča je tudi njegova hoja. Veselje človeka nosi, da se mu noge komaj dotikajo tal, noga jeznega človeka tolče ob tla, kakor bi hotela zmleti nasprotnika, ljubljenemu človeku pa se bližamo, kakor da hodimo po prstih, rahlo in obzirno.

Tudi k maši gremo vsak s svojim korakom in prav tako v procesiji, ko spremljamo Kristusa v podobi kruha na velikonočno nedeljo ali v telovski procesiji.

Jezusa so ljudje dvakrat slovesno spremljali v procesiji: na cvetno nedeljo, ko je zrak drhtel od njihovega vpitja judovskemu kralju, ko je vpilo še kamenje na poti od navdušenja in so ljudje kakor iz sebe stlali po poti zelenje in palmove veje kot znamenje zmage, pogrinjali preproge in svoje plašče po tleh, ko so otroci poplesavali tik ob osliču, na katerem

je jahal On, njihov Rešitelj, se drejali, tekli naprej pa zopet zaostajali, ker bi radi vse videli, vse slišali in ničesar zamudili. Kakšen ponosen, zmagoslaven korak je imel takrat sleherni udeleženec tega zmagoslavnega sprevoda.

Korakali so v Jezusom tudi na veliki petek, ko je bil že obsojen na smrt s križanjem, med njimi tudi mnogi, ki so še pred petimi dnevi vzklikali: Živel, kralj! Zdaj pa so se pred Pilatom do kraja nakričali: Križaj kralja! In so ga spremljali, da bi videli, kako bo trpel, kako dolgo se bo mučil v smrtnem boju, ker jih je razočaral in ni hotel biti posvetni kralj, kar so vsi upali in od njega pričakovali. Kako maščevalen in krut je bil sedaj njihov korak; in kako vdan, trpeč je bil Jezusov korak ko se je pod težo križa opotekal na Kalvarijo! Kakšna razlika v spremstvu, kakšna razlika v hoji! Tudi v Jezusovi. Takrat je sedel na osliču, da bi se spolnila preroška napoved, zdaj omahuje pod strašnim prečnim tramom mučilnega križa, pada in vstaja, znova vstaja. Z množico se dogaja isto, kajti tudi človeštvo omahuje pod bremenom zla, ko hodi naproti svojemu poveličanju.

Naša hoja v procesiji je zato podoba našega življenja, ki je neprestano omahovanje in novo začnjanje, opotekanje in za kakšen kratek trenutek zložna hoja, redkokdaj vzhičen polet, vse pogosteje pa padanje, omahljivost in negotovost.

So nekateri samski

SREDI CERKVE

„Laiki morajo biti poklicani na različne načine k bolj neposrednemu sodelovanju pri hierarhičnem apostolatu, podobno tistim možem in ženam, ki so apostola Pavla podpirali pri oznanjevanju evangelija in ko so se mnogo trudili v Gospodu“ (C 33, 3).

Odlomek iz dokumenta 2. vatikanskega cerkvenega zbora govori še o eni možnosti samskih, da namreč tako ali drugače sodelujejo v življenju Cerkve, predvsem krajevne, ali tistega dela Cerkve, župnije, v kateri živijo. Kakor samski niso taki zato, da bi bili hlapci in dekle poročenim, tako tudi z ozirom na Cerkev niso le zato, da kaj „dajo in naredijo“. Vendar je tudi obratno res, da noben vernik ne more biti pristen kristjan, če je v Cerkvi samo „potrošnik“. Potrebe Cerkve so velikanske in zato tudi

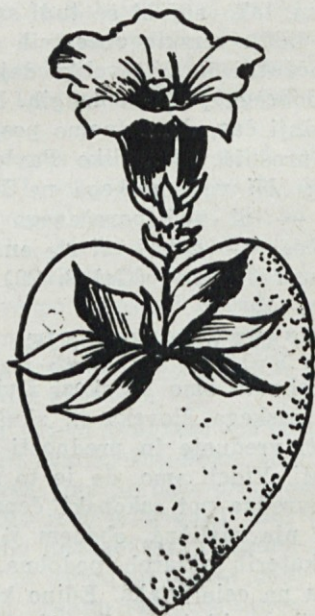
Vsaka naša hoja k obhajilu pa naj bi bila kakor pot k iskanju studenca, kjer se po trudopolnem romanju okrepcamo in odžejamo ter dobimo novih moči za prihodnje trude in napore.

Naša hoja v cerkev naj bi bila pot k poboljšanju, hitenje k izviru sreče in zadovoljstva, hoja k svojemu Bogu.

Lojze Kozar

dolžnost vsakega vernika, da dejavno sodeluje v življenju Cerkve, velika.

Samski se prav zaradi svoje večje nenavezanosti na določeno obliko življenja lahko toliko bolj udeležujejo dela za evangelizacijo — ob svojem poklicnem delu in življenju sredi sodobnega sveta. Možnosti je nešteto — od občasnega poučevanja verouka, pomoči pri delu z otroki in mlajšimi, organiziranja verskih prireditvev, pisarniškega in gospodarskega urejanja, organiziranja in sodelovanja pri vrstah verskih

tečajev v župnijskem ali škofijskem merilu — do sodelovanja pri bogoslužju in delitvi zakramentov.

Seveda s tem niso naštete vse možnosti, saj je še dovolj drugih, odvisno od sposobnosti posameznika, od kraja in okoliščin. Ne bi pa bilo prav, ko bi zamolčali še eno veliko sodelovanje s Cerkvijo, a to je molitev in darovanje težav, ki jim nihče ne more uiti, za rast Cerkve, da „dopolnjujejo v svojem mesu, kar primanjkuje Kristusovim bridkostim, in to v prid enemu telesu, ki je Cerkev“ (Kol 1, 24). Občutek potrebnosti ni najmanjši vir sreče!

Kot bi vsakemu kristjanu morala biti Cerkev in župnija drugi dom, tako naj bi se tudi samski v takih verskih občestvih dobro počutili in bili veliki dejavniki dobrega počutja drugih. Res je zadnji čas, da začnemo pospešeno uresničevati veliko Pavlovo misel: „Ni več moškega ne ženske“ — ni več poročenega in samskega — „zakaj vsi ste eno v Kristusu Jezusu“ (Gal 3, 28).

OVENČATI ZA ŽIVLJENJE

Sprehodili smo se skozi življenje samskega človeka in skušali odkriti vrednote in prednosti take poti. Videli smo, da je to res enakovredna pot zakonski, čeprav je od nje različna, obenem ji je v nekaterih stvareh podobna, v bistvu pa celo enaka. Edino končno gibalo, ki je vredno človeka,

pa naj bo samski ali poročen, moški ali ženska, duhovnik ali redovnica, mora biti — ljubezen.

Služba sočloveku pa je stvarna oblika ljubezni, kjerkoli in kakorkoli jo živi posameznik ali skupina. Kajti udobne ljubezni ni! A ker je krščanstvo vera ljubezni, ni boljše poti za človeka, ki se je odločil za samsko pot ali jo tako sprejel, kot da jo živi s Kristusom in Cerkvijo sredi sodobnega sveta. Kakršenkoli je ta naš svet, potrebuje del in ljubezni prav vsakega človeka in kristjanovega soodreševanja. Zato — več spoštovanja in razumevanja za samske, a prav tako preproste odprtosti samskih za poročene ter medsebojnega sodelovanja in dopolnjevanja! Saj smo vsi bratje in sestre v Kristusu in Cerkvi!

Vital Vider

KJE JE, OČKA, DOMOVINA?

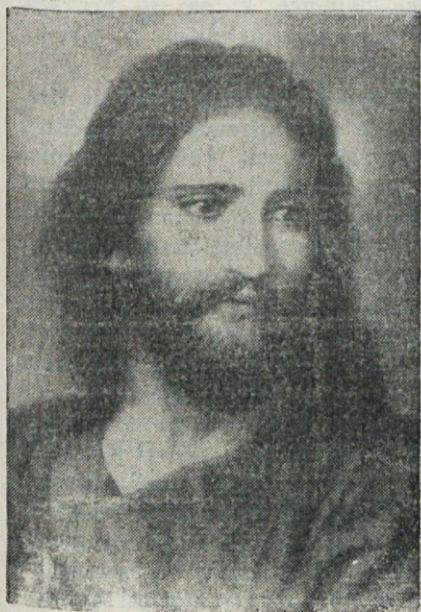
Kje je, očka, domovina?
Pesem žitnih polj in rek,
govorica materina,
grenke solze njenih vek,
njenih uspavank milina;
tih otoček v jezeru,
v dalji gora in planina,
črni rudniki na dnu
in nad vsem neba sinjina.

Vsa ta beda, ves ta blišč,
src sladkost in bolečina,
jok otrok, njih smeh in vrišč,
rodna koča in dolina,
rod, ki tu mrjé, živi,
moli, čaka boljših dni —
vse to, sin, je domovina,
zemlja sveta in edina.

Mirko Kunčič

Petdesetletnica kongresa Kristusa Kralja v Ljubljani

Kako veliki premiiki so se zgodili v slovenskem narodu v zadnjih petdesetih letih, nam naznači zanimivost iz 6. mednarodnega kongresa Kristusa Kralja, ki je bil od 25. do 30. julija leta 1939 v Ljubljani. Papež Pij XII., ki je vladal šele prvo leto, je poslal poljskemu kardinalu Hlondu, ki ga je bil imenoval za svojega odposlanca na tem kongresu, pismo, v katerem imenuje Ljubljano „častito glavno mesto Kranjske“ (sic) in ne slovensko glavno mesto.

Ban dr. Marko Natlačen, ki so ga pozneje komunisti ubili, pa je pozdravil kardinala Hlonda ob prihodu v Ljubljano „na slovenskih tleh“ „v imenu prebivalstva dravske banovine“.

Ta kongres ima še mnogo drugih zanimivih strani.

Kongresa se je udeležil kitajski škof Damjan Čeng, ki je vzbujal splošno pozornost. Na dan 29. julija, ko je bilo obhajanih okrog 16.000 mladih, je škof izrecno prosil, da bi tudi on smel obhajati mladino. To njegovo plemenito potezo je Kitajski naš narod povrnil z misijonarji, še posebej pa morda z največjim misijonskim kirurgom dr. Janezom Janežem.

Kongres je bil tik pred izbruhom II. svetovne vojne in papežev odposlanec je bil ravno sin Poljske, kjer se je vojna začela. Ker je Hitler že zastraševal celo Evropo in njene narode, se ni noben od mogočnih narodov upal odzvati, da bi organiziral ta 6. mednarodni kongres.

Na petem kongresu v Poznanju so bili nemški katoličani že odsotni, ker jim je bilo prepovedano iti. Na tem je govoril tudi ljubljanski nadškof dr. Gregorij Rožman in njega so takrat naprosili, da bi organiziral 6. kongres. Ker

je vojna že lebdela v zraku, je za kongres dr. Tine Debeljak napisal značilno prigodnico: „Narode prešini s težnjo, ki jo kliče svet v Ljubljani: mir daj svetu, mir, mir božji!“

Idejo Kristusa kot Kralja je povzdignil l. 1925 papež Pij XI. z okrožnico „Quas primas“ in prvi kongres Kristusa Kralja se je vršil v Vestfaliji na Nemškem leta 1928. Medtem ko je ta kongres imel za udeležence le 300 skoraj samo nemških katoličanov, je 6. mednarodni kongres v Ljubljani zbral okoli 100.000 ljudi in zastopnike 19 narodov.

Prejšnji kongresi so bili manj veličastni, v Slovenijo pa je papež sam poslal svojega odposlanca v osebi kardinala Hlonda. Fantički v Teharjih so na polju kleče pozdravljali vlak, ki je peljal kardinala v Ljubljano. Ali je morda Bog prav na tem kraju povrnil to dobroto slovenskemu narodu z domobranskimi mučenci?

Kardinal Hlond je na kongresu namenoma povzdignil svoj glas v nemščini in italijanščini: „Mi pa ne moremo in nočemo verjeti, da se odpira pred nami pekel bližnjih vojská ... Če bi prst božje jeze moral v resnici razorati zemljo, ki bi jo pomendral škorenj napuha, brezboštva in krivice, prosimo, da bi svetu bile njegove neizrekljive bolečine priprava na novo setev in žetev večne resnice.“ Ali je Bog uslišal to prošnjo s prvim poljskim papežem Janezom Pavlom II.?

Ob zaključnih slovesnostih je 3029 igralcev nastopilo v „Igrici o kraljestvu božjem“, ki jo je napisal prof. Niko Kuret, režiral pa Ivo Peršuh, ki je bil tudi pozneje umorjen od komunistov. Je tudi tu Bog povrnil s krono mučeništva pokojnemu Peršuhu ves trud, ki ga je zahtevala od nje-ga tako mogočna igra v čast Kristusu Kralju?

Pozdrave kongresu sta poslala tudi duhovnika iz Argentine; pokojna Jože Kastelic in Janez Hladnik sta tudi sporočila, da bodo tudi v Buenos Airesu praznovali „pomembno svečanost v združenju s kongresom“ dne 30. julija 1939. Čez deset let je že Janez Hladnik sprejemal v buenosaireškem pristanišču slovenske begunce, ki so jih pregnali tisti, ki niso hoteli, da bi jim bil Kristus Kralj.

Namen kongresov Kristusa Kralja je bil, „preučevati in širiti med ljudstvom velike smernice naših sodobnih papežev in jih tudi uporabljati v dejanskem življenju.“ Kristus se namreč dviga nasproti trem demonom: demonu nasilja, ki preti pravu; uživanja, ki preti nramnosti; človeškega napuha, ki preti postaviti človeka na mesto Boga.

Na to je opozoril v govoru kardinal Hlond: „Proti Kristusovemu nauku so iz pepela stoletij na novo zbudili brezživljenjsko poganstvo, ustvarili nazadnjaštvo pošastnega brezboštva ter so tu in tam mobilizirali proti evange-

liju vsa sredstva državne propagande in samovolje.

Namen kongresa v Ljubljani je označil škof dr. Gregorij Rožman kot njegov predsednik: „Vse obnoviti! Obnoviti je treba, kar je zastarelo, obolelo, da ne more vršiti od Boga naloženih nalog in ne doseči od Boga postavljenega namena.“

Ob koncu kongresa pa je škof Rožman ob navzočnosti 25 škofov in nadškofov, potem ko je Ljubljana prej celo noč pred sklepom po vseh cerkvah molila za mir, slovesno izjavil: „Hočemo skupno z navzočimi zastopniki tolikih narodov obnoviti posvetitev kraljevskemu Srcu Jezusovemu.“

V smislu namenov kongresa so bila tudi študijska zborovanja, na katerih so tehtno govorili o krščanskem prerodu, o njegovem bistvu, o sredstvih in potih verskega preroda; o Kristusovem kraljevanju v svetu duha; o krščanskem nazoru in javnem življenju; o katoliški vesti v javnem življenju; o laiku v Cerkvi, o farnem občestvu, o laiškem apostolatu, o sodelovanju laikov v Cerkvi; o vzgoji moralnega človeka in vzgoji novega nravnega rodu. Predavanja so pripravili 1 Luksemburžan, 1 Nemeč, 1 Italijan, 3 Francozi, 1 Švicar, 2 Madžara, 2 Poljaka, 1 Hrvat in 2 Slovenca. Ob branju govorov se utrne misel, da so tudi ta predavanja pripravljala pot II. vatikanskemu cerkvenemu zboru, saj je mnogo teh misli uresničenih v današnjem ča-

MOLITVENI NAMEN ZA JULIJ

Splošni in misijonski: Za neozdravljivo bolne brate in sestre.

Slovenski: Da bi Bog podpiral naše duhovnike v njihovem prizadevanju za versko življenje našega ljudstva.

su, kot na primer predlog dr. Štefana Swiezawskega, naj bi prosili svetega očeta, da bi se dovolilo duhovniku darovati sveto daritev obrnjenemu k vernikom.

Resolucija 6. Mednarodnega kongresa Kristusa Kralja je vsebovala 19 točk. Slovensko zborovanje pa je sprejelo poleg splošnih načel še izjavo o družini, šoli, društvih, božji službi, nedeljskem delu, bogokletstvu, javni nenravnosti, alkoholizmu, sovražstvu in ljubezni ter socialni pravičnosti.

Ves kongres je kljub slavnostnemu vzdušju bil pod vtisom grozeče vojne in eden izmed udeležencev je v svojem govoru izjavil: „Vse je napeto, vse v strahu in pričakovanju, kaj pride. Morda je Bog nalašč izbral majhen narod za ta kongres.“ Zares moramo biti Slovenci Bogu globoko hvaležni za to veliko milost, saj nas je pripravljajal na strašne dni tudi s tem kongresom, da smo se mogli v uri odločitve postaviti tako, kot nam je narekovala tudi po tem kongresu oblikovana vest.

Milan Magister

Po enem letu proslave tisočletja ruskega krščanstva

Leto 1988 bo ostalo znamenito ne samo v zgodovini ruskih kristjanov, temveč tudi prelomna letnica — obletnica za ves krščanski svet, da, celo za nekrščanske vernike.

Zakaj tako drzna trditev? Zato, ker smo bili priče dogodkov, ki jih sam že skoraj nisem upal dočakati, čeprav sem trdno verjel, da bodo prišli. Dogodka pa sta v glavnem dva:

a) Javno izpolnjevanje prerokbe in obljube fatimske božje Matere: „Rusija se bo vrnila k Bogu...“ Pregarjanje vere je v Sovjetski zvezi prenehalo. Novi gospodar SZ je 29. aprila prejšnjega leta sprejel v avdienco člana — metropolite Svetega sinoda ruske pravoslavne Cerkve s patriarhom na čelu. V nagovoru je priznal, da je bila država v preteklosti destokrat krivična do Cerkve in vernikov, pa odslej da tega ne bo več. Pozval je episkopat, da naj pomaga pri duhovni „perestrojki“ naroda. Seveda so vsi razumeli, da to vabilo ni bilo namenjeno samo ruskim pravoslavnim škofom, ampak tudi vsem voditeljem drugih krščanskih in nekrščanskih religij, ki jih v SZ ni malo.

b) Drugi dogodek pa je v tem, da se je javno pokazalo in prizna-

lo, da komunizem, pa tudi socializem sovjetskega, jugoslovanskega, romunskega ali drugečnega tipa vodi samo v nesrečo. V Rusiji danes javno pišejo, da so šli po napačni poti, ki je državo in narode pripeljala pred bankrot, prepad. Kakšni zločini, korupcija, izguba duhovnih in človeških vrednot. Mnogo tega smo že vedeli, sedaj pa sami sovjetski časopisi prinašajo vsak dan nove grozote in podrobnosti. Ruska Bela armija, pa tudi naši očetje in bratje, ki so se za njo borili proti leninsko-stalinski utopiji, niso umrli zaman.

To za kratek uvod.

Kakšen je torej verski položaj v sedanji Rusiji in SZ?

Govoril bom predvsem o ruski pravoslavni Cerkvi, o ogromnih problemih, ki stojijo pred njo in so v večji ali manjši meri enaki tudi za druge vere. Omenil bom tudi ekumenske težave med Rimom in Moskvo.

Vsi vemo o strašnih pregarjanjih od 1920 pa do 1943 pod Stalinom in pa spet od 1958 do 1964 pod Hruščovom ter tihem, toda trdem pritisku pod Brežnjevom, ki so vernike zaradi obrambe njihovih pravic pošiljali po dve tri leta v koncentracijska taborišča. Hvala Bogu, vsega tega je sedaj

konec, ostale pa so strašne duhovne, moralne in materialne ruševine. Temu se ni čuditi, saj je bil narod oropan božje besede skoraj sedemdeset let.

Ruska pravoslavna Cerkev šteje danes od 40 do 50 milijonov vernikov. Zanje je lansko leto — do junija — imela na razpolago 6756 župnij in 7.000 duhovnikov. Pa mi je neki ruski škof rekel: Že sedaj nam manjka vsaj tristo duhovnikov pri danem številu cerkva, kaj bo šele, ko bo narod začel odkrivati in popravljati zaprte cerkve. In res, po tem najinem razgovoru so vrnili Cerkvi čez 800 božjih hramov — do decembra 1988. Pri tem pa še tri napol porušene samostane. Letoš jeseni bodo odprli 4 semeni-

šča: v Belorusiji, v Ukrajini, v Sibiriji in na Kavkazu. Tudi gruzinska pravoslavna Cerkev bo letos prvič po 70 letih obnovila svoje semenišče v Tiflisu. To je torej problem duhovniških kadrov, za rešitev katerega bo treba precej let. Hvala Bogu, da poklicev ne manjka!

Drugi problem je materialni, čeprav je ruski verni človek čudovito darežljiv za cerkvene potrebe. Vendar te so tolikšne, da mi je isti škof rekel: Če bi nam država hotela vrniti vse cerkve in samostane, ki jih nam je nekdaj odvzela, bi z njimi ne mogli kaj početi, ker prvič nam še manjkajo kadri, drugič bi pa popravila zahtevala tako ogromne vsote, da bi jih verni narod ne zmožel.

Tretji problem je verska vzgoja in tisk. Praktično do sedaj ni bilo ne enega ne drugega, razen nedeljskih pridig in pa mesečnika „Žurnal moskovskega patriarhije“ v 10.000 izvodih. Res je, da so za „tisočletnico“ dobili dovoljenje za tisk 100.000 celotnih biblij in prav toliko naklade Nove zaveze ter za 200.000 molitvenikov. Razen tega so dobili od protestantov z Zahoda 2 milijona izvodov Nove zaveze in 150.000 biblij. Za prve potrebe je to že kar precej. Seveda pa se zmeraj čuti praznina verske literature, tednikov itn., vsega tega, kar imamo v izobilju na Zahodu in naši ljudje premalo cenijo.

Vzrok, da moskovska patriarhija še ni začela s načrtnim tiska-

njem verske literature, se mi zdi, je v tem, ker še ni novega zakona o verskih skupnostih, ki bi jim dal pravno podlago njihove dejavnosti. Cerkev še zmeraj ne uživa pravic pravne osebnosti. Zakon se sicer pripravlja, bral sem že dva projekta, slediti pa jim mora javna diskusija. Projektirani zakon ni slab, čeprav so še nekatere nejasnosti, posebno kar se tiče verske vzgoje otrok, pa se bo mogoče vse to v diskusiji in sprejemanju zakona izboljšalo.

Na koncu splošne degradacije, iz katere hoče Gorbačov izpeljati narod, pa je tolažilno dejstvo vse večja duhovna gorečnost in dejavnost vernih laikov. Ustanavljajo dobrodelnne skupine, ki skrbijo za bolne, onemogle, zapuščene; študijske, biblične in katehetske krožke itd., da ne ponavljam še dejstva, da ta navadno zelo skromni in revni narod (plače so zelo nizke!) materialno popolnoma v vsem vzdržuje organizirano Cerkev.

Bojim pa se, da v novi demokratični SZ, kakršno jo hoče Gorbačov, čakajo moskovsko patriarhijo nekatere neprijetnosti. Ne smemo pozabiti, da so v ruski pravoslavni Cerkvi — Rusi, Belorusi in Ukrajinci. Teh poslednjih pa se je že 1918. leta več kot polovica ločilo od moskovske patriarhije in osnovalo svojo nacionalno ukrajinsko avtokefalno Cerkev, ki jo je leta 1924 priznal carigrabski patriarh. To ukrajinsko

Cerkev je Stalin 1931. leta uničil, enako kot katoliško ukrajinsko Cerkev leta 1946, ki jo je kratkomalo priključil moskovski patriarhiji. Tega dejstva Rim nikakor ni mogel in ne more priznati, kar od časa do časa poslabša ekumenske odnose med Rimom in Moskvo. Slišati je, da so med njima neki razgovori, kako rešiti to vprašanje, ki bo moralo biti rešeno, če hoče sovjetska vlada vzeti novi zakon o verski svobodi za resno stvar. V Ukrajini je danes torej več kot dve tretjini župnij, ki spadajo v rusko pravoslavno Cerkev. Sorazmerno od tam prihaja prav toliko poklicev in sredstev. Kaj bo, če bi ukrajinski nacionalizem zahteval isto kot l. 1918? Ukrajinska avtofekalna Cerkev še zmeraj živi v emigraciji, kjer ima več kot 300 župnij. Bomo molili, da bi med bratskimi krščanskimi narodi ne prišlo do razprtij in da bi v ljubezni Kristusovi premagovali vsa človeška nasprotja.

Kaj pa katoličani rimskega obreda? Ne bom govoril o teh, ki so v Pribaltiki, 3 in pol milijona jih je v Litvi in Latviji. Ti so preizkušnjo preganjanja odlično prestali, tako da so zaslužili splošno spoštovanje. Niso klonili pred nikomer. Zato je litovski kardinal v svojem govoru o „perestrojki“ lahko s ponosom rekel: „Nikogar nismo malikovali, ne mu poljubljali roke. Pregarjani smo bili za svojo vero in narodnost, krivično so nam odvzeli vse imetje in

mного cerkva, kar zahtevamo, da se nam vrne. Ne verjamemo besedam, ampak dejanjem.“

Je pa še v Belorusiji dva milijona beloruskih katoličanov, okrog enega milijona pa v sami Rusiji, Sibiriji, Ukrajini in centralni Aziji. Razen Belorusov so to skoraj vsi potomci poljskih, nemških ali drugih katoličanov, ki so živeli v cesarski Rusiji. Zaenkrat imajo 227 župnij, od katerih jih je sto v Belorusiji, 80 v Ukrajini, druge pa so v drugih republikah. Nimajo svojih škofov in tudi ne semenišča. Cerkveno so zaenkrat odvisni od nadškofije v Rigi (Latvija), kamor pošilja-

jo tudi svoje semeniščnike. Rim se že dolga leta trudi, da bi jim dal vsaj dva škofa in da bi se za njihove bodoče duhovnike odprlo semenišče, pa do sedaj sovjetska vlada ni dala za to svojega soglasja. Vendar mislim, da po tem, ko so dovolili nemško govorečim luteranom njihovega škofa in odpreti semenišče v Rigi, ko je neka protestantska sekta lahko organizirala svoje upravno središče in semenišče v Kalugi, se sovjetska vlada ne bo mogla več dolgo upirati zahtevam katoliške Cerkve, ki je po številu svojih vernikov druga iz krščanskih Cerkva v Rusiji.

Tone Ilc

PREGANJANJE CERKVE MED FRANCOSKO REVOLUCIJO

Predsednik papeškega sveta za neverne Paul Poupard (Francoz po rodu) je predaval v Rimu o Cerkvi in svobodi francoskih revolucionarnih obdobj (1789-1848). Pri tem je omenil tudi preganjanje Cerkve v letu 1793, ko so jakobinci pod Robespierrom in Dantonom vpeljali režim revolucionar-nega terorja (jakobinska diktatura), ki je dokončal ter na zunaj in znotraj utrdil revolucionarne pridobitve.

Kardinal Poupard je tudi povedal, da je Cerkev čutila z ljudskimi množicami, ki so v želji po svobodi in pravici 14. julija 1789 napadle Bastiljo. Seveda pa se ni

mogla sprijazniti z vsemi zahtevami ustavodajne skupščine, ki je 6. avgusta 1789 objavila odlok o pravicah človeka in državljana, ter kasnejšim razvojem revolucionarnih dogodkov. Zagovarjala je pravico do verske svobode ter ni hotela priznati totalitarističnih oblasti. Ena od teh je bila, naj bi se ločila od papeža v Rimu, sama volila svoje škofo ter organizirala svojo notranjo upravo ter ureditev.

Ker je rekla „ne“, se je znašla v nemilosti in začeli so jo zati-rati in preganjati na razne načine. Kardinal Poupard je pohvalil njeno zvestobo Rimu v teh težkih trenutkih, kajti znala je razlikovati med pravo krščansko svobodo ter napačno svobodo, ki jo je obetala francoska revolucija.

Pogovor z dr. Zdravkom Inzkom, avstrijskim diplomatom pri OZN v New Yorku

Naši bravci vas splošno poznajo kot koroškega Slovenca, ki je v avstrijski diplomatski službi, pa kot moža pevke Bernarde Fink. Ali nam hočete dati še nekaj podatkov o družinskem okolju, iz katerega izhajate?

Po očetu izhajam iz družine Inzko-Einspieler, ki je dala koroškim Slovencem 6 duhovnikov. Med njimi sta soustanovitelj Mohorjeve družbe (s Slomškom in Janežičem) Andrej Einspieler ter državni poslanec v dunajskem parlamentu, monsijnor Lambert Einspieler. Starši očeta so bili zavedni Slovenci in so zato izgubili službo, tako da sta se morala ded orožnik in babica učiteljica začeti baviti s kmetijo. Mama (Marinka Zihelr) je iz Vodice na Gorenjskem. Tudi njen oče je bil orožnik, mati pa poštarica, ki je slovela tako po svoji modrosti, kakor tudi po svoji obširni knjižnici. V njej so se nahajale tudi knjige kot „Tihi Don“, in to še preden je njegov avtor dobil Nobelovo nagrado.

Kako se vam je zbudil in oblikoval vaš diplomatski poklic in kakšno stopnjo ste dosegli v svoji karieri?

Kratki podatki o mojih prednikih nakazujejo, da je v naši dru-

žini vedno bil prisoten tudi zunanji svet. Tako oče, zaradi svojega vodilnega položaja v slovenski manjšini, kakor tudi mamba-begunka, sta vedno spremljala goste od blizu in daleč, če pa teh ni bilo, se je našla v poštnem predalčku tudi kaka kuverta z modrim robom iz tedaj mi še neznanе daljne Argentine. Ta daljni svet me je že od mladih let očaral in vedno sem si želel delovati v kaki mednarodni službi, bodisi na trgovskem, bančnem ali pa na diplomatskem področju. V ta namen sem delal že v študentskih letih kot vratar, zidar, kidal sem sneg pri avstrijski železnici, samo da bi zaslužil nekaj šilingov, s katerimi sem potem plačal tečaje za angleščino in francoščino. Po obisku slovenske gimnazije in po študiju prava ter mednarodnih odnosov na dunajski diplomatski akademiji sem bil izbran za sodelavca razvojnega programa Združenih narodov (Programa de Desarrollo de las Naciones Unidas), kjer sem deloval 7 let, do novembra 1980.

In vaša dosedanja službena pot?

Sedanjo službeno pot sem začel leta 1981 z vstopom v zunanje ministrstvo Avstrije. Dosegel

sem stopnjo veleposlaniškega svetnika, naslednja je pa stopnja veleposlanika.

Kot funkcionar OZN v Mongoliji in Sri Lanka ste gotovo pridobili veliko izkušenj pri delu za pomoč manj razvitim področjem. Koliko so v tem delu mednarodne javne ustanove uspešne in katere so njihove slabosti?

Uspešne so, čim resnejše je delovanje dotične vlade in čim manjša je tam korupcija. Tako recimo lahko tudi vlade severnejših dežel ustvarijo solidne pogoje za uspešno delovanje mednarodnih organizacij, kot npr. Cabo Verde. S tem sem pa tudi že nakazal na možne probleme te pomoči: če je namreč vlada preveč birokratična ali pa koruptna, potem tudi med-

narodne organizacije ne morejo delati čudežev.

Če hoče npr. svetovna zdravstvena organizacija masovno cepiti otroke, mora dotična vlada skrbeti za to, da se tega cepljenja tudi vsi udeležijo. Ali pa, če se razdeli živež, mora ta res doseči najbolj potrebne. Zato je resno sodelovanje vlad tako važno.

Gotovo je mlademu idealistu grenko, če vidi, da zaradi zunanjih osebnih ali strukturnih napak ne uspeva bolje podjetje, pri katerem sodeluje. Kaj vas je v trenutkih malodušja ohranjalo in podpiralo v duhovno tako tujem okolju?

Po naravi sem optimist, poleg tega sem pa tudi imel srečo, da sem deloval samo v takih deželah, kjer so vlade zahtevale le „dobre“ projekte (šole, poljedelske in meteorološke projekte, opremo za bolnišnice, itd.). Torej projekti niso bili slabi, ljudje pa tu in tam že. Strokovnjaki so se zanimali mnogokrat samo za denar, manj pa za projekte. Če mi je bilo prehudo, sem iskal uteho pri dobrih ljudeh, v molitvi ali pa ob duhovnem branju.

Ko ste bili tiskovni atašé na poslaništvu v Beogradu, ste si mogli pridobiti globlje poznanje jugoslovanskih razmer in se vživeti v miselnost in teženja v posrednih področjih države. Ali vas po takratnih spoznanjih presenečajo današnje napetosti v jugoslovan-

skih notranjih narodnih odnosih in naraščajoče krizno stanje idejne in strukturne monolitnosti komunistične partije?

Sedanja situacija me sicer preseneča, vendar svojim srbskim prijateljem takrat nisem verjel, ko so napovedovali, da bo prišlo do preliivanja krvi. Naučil sem se pa tudi razumeti bolečino srbskega naroda, ki je raztepen po petih republikah in ki je še celo v svoji lastni republici imel dve avtonomni pokrajini, kar je v Jugoslaviji edini primer.

Srbskemu narodu se je zdelo, da ni zadostno prisoten niti v Jugoslaviji, niti v svetu, kjer Srbija in srbska kultura nista poznani širšemu krogu ljudi.

To pa seveda ne more in ne sme biti izgovor za to, da se jemljejo pravice drugim narodom.

Ker že omenjate monolitnost, vidim ravnò v njej največji problem partije, saj le-ta izključuje in onemogoča vsako rast, vsak razvoj. Za to vidim rešitev za komunistična gibanja po svetu samo v tem, da popolnoma ovržejo to monolitnost in se spremenijo v odprta gibanja, kot npr. v Italiji, ali pa sploh v socialdemokratske partije. Mnoga komunistična gibanja bodo pa morala poleg tega še najti verodostojen odnos do svoje lastne zgodovine, večinoma tako nasilne in krvave.

Ali mislite, da na slovensko prihodnost lahko gledamo z optimizmom? Mislimo na Slovenijo kot

politično telo šn na slovenstvo kot kulturno celoto.

Ja, brez dvoma.

Zdaj ste pri OZN v New Yorku član razorožitvene komisije. Ali imate občutek, da se v svetu utrjuje stanje miru, in ali imate zaupanje v sovjetske mirovne pobude?

V svetu smo priče pravega „izbruha“ miru. Sovjetska zveza se je umaknila iz Afganistana, Kuba iz Angole, Južna Afrika iz Namibije, in Vietnam je naznanil umik iz Kambodže. SZ igra danes v vseh odborih Združenih narodov konstruktivno vlogo, želi mednarodne odnose urejevati na osnovi mednarodnega prava in ne z orožjem v rokah. Seveda to dela tudi zato, ker je ekonomsko gledano tako šibka. Vendar sovjetske pobude ocenjujem pozitivno. Zaupam jim pa samo v tolikšni meri, kolikor jih doma spremljajo paralelne pobude na področju človekovih pravic. Na osnovi starih izkušenj bi se seveda Sovjetski zvezi ne moglo zaupati. Vendar novo vodstvo zaenkrat drži besedo in po tem ga je treba ocenjevati. Vsekakor živimo v razburljivih časih in celo tedni in meseci lahko prinesejo zgodovinske spremembe v srednji in vzhodni Evropi.

Devolite nam še kako bolj osebno vprašanje. Kot koroški Slovenec ste v avstrijski diplomatski službi. Kako ravna z vami vod-

stvo vaše diplomatske službe in kako vas sprejmejo vaši nemško govoreči kolegi, posebno če so z jezikovno mešanega področja?

Ministrstvo ravna z mano izredno širokosrčno in s polnim zupanjem. Dokaz za to so tudi moja dosedanja delovna mesta (Beograd, New York), ki so v avstrijski diplomaciji zelo zaželena. Kolegi so po izobrazbi nujno svetovljani. Tudi oni z jezikovno mešanega ozemlja, ki jih je pa sicer malo. Nimam prav nobenih problemov. Prej obratno.

Mislimo, da je res treba, da se koroški Slovenci bolj aktivno vključujejo v splošno javno življenje svojega okolja. Kolikšna je zdaj prisotnost Slovencev na diplomatskih in drugih javnih mestih v Avstriji?

Avstrijskih diplomatov je na celem svetu (z Dunajem vred) približno 350. Od tega smo trije Slovenci. Torej skoraj en procent. V drugih javnih službah prisotnost Slovencev tudi raste. Zelo hitro pa raste število Slovencev na področju pedagogije, zdravstva in drugih prostih poklicev.

Kako smo sploh Slovenci uveljavljeni v diplomatski dejavnosti? Ali nas ne odvrčajo od nje kake značajske posebnosti, razen zunanjih okoliščin?

Slovenci smo usposobljeni za diplomacijo. Predvsem zaradi lahkega prilagajanja drugim jezikom, poznanja vsaj dveh kultur in duhovne gibkosti. Poleg tega smo še kar delavni in zanesljivi. Odvrčajo pa nas lahko mogoče neki občutek manjvrednosti, dejstvo, da smo številčno majhen narod, pomanjkanje samozavesti, samopomilovanje itd. Mislim pa, da to miselnost predvsem mlajša generacija uspešno odlaga. Pot je torej odprta.

Ali ste imeli v službi kdaj težave zaradi svoje narodne pripadnosti? Kako bi pri sebi reševali konflikt, če bi vam službena dolžnost nalagala kaj, kar bi bilo v škodo slovenskim narodnim interesom, če sploh vidite tako možnost?

Zaenkrat teh težav nisem imel. Sem pa na drugi strani že imel priložnost vplivati pozitivno. Če bi prišel v konfliktno situacijo, bi

jo verjetno predstojnikom razložil in jih skušal prepričevati v prid slovenskih in človekovih pravic. Vsekakor težko vprašanje!

Poznamo etično problematiko posameznih poklicev, ki se posebej ostro postavlja javnim delavcem, ki so vezani na pravna določila in odredbe predstojnikov. Mislimo na sodnike, delavce v javnih zdravstvenih centrih in druge. Tudi diplomatski predstavnik načelno lahko prejme obvezno navodilo, ki bi nasprotovalo krščanskim moralnim načelom v sebi ali po učinkih. Ali se je vam to kdaj pripetilo?

Hvala Bogu še ne!

Kaj bi v današnjem zgodovinskem trenutku posebej priporočili slovenskim ljudem v Sloveniji in v zdomstvu?

Da ostanejo zvesti svoji dediščini in svojim načelom. Da naj po-

kažejo več pozitivne agresivnosti, več samozavesti, naj imajo manj strahu pred tveganjem in bodočnostjo. In naj zaupajo Njemu in Njegovi modrosti.

Hvala za pogovor. Ali bi še hoteli kaj dodati?

Ja, morda dve stvari. Čutim se privilegiranega, da sem mogel spoznati slovenski čudež v Argentini. V marsičem ste za Slovence vzgled in opomin. Imam torej vsa bivanja v Argentini v najlepšem spominu in se že veselim naslednjega obiska. Druga zadeva je pa sledeča. Poleti se preseliva z Bernardo v Avstrijo in bi rada povabila vse argentinske Slovence, posebno še mlade, da se oglasijo pri nas na Dunaju ali pa v domači vasi v Svečah v Rožu na Koroškem. Na svidenje!

Pogovarjal se je

Jože Škerbec

In življenje teče naprej...

(Iz begunskega dnevnika)

V NOVO LETO IN NA PRAGU V NOVO ŽIVLJENJE

1. januarja 1949

V novo leto in na pragu v novo življenje v novem svetu. Zapuščamo leseno mesto. Štiri dolga in težka leta smo v tem lesenem mestu prebili kot meščani drugega ali tretjega reda brez vseh, tudi osnovnih človeških pravic. Zgolj številke v velikem seznamu preseljenih oseb, ki jih je ostvarila druga svetovna vojna. Huda in težka leta so za nami. Vendar nam je težko pri srcu, čudni občutki me spreletujejo, ko zlagamo svoje skromno imetje v zaboj. So občutki, ki jih nisem sposoben popisati. Nekaj mi stiska dušo, grlo in srce in beseda mi ne gre z jezika.

Zapuščamo stari svet, ki je še ves v razvalinah. Domovina je bliizu kar na oko! Je onstran Karavank, ki jih z očmi objemam. Gledam jih in mislim na mamo, na sestro, na nečake, na sorodnike in dobre prijatelje, ki jim nisem mogel seči v roke in se od njih posloviti. Do zdaj jim nisem še pisal, da odhajamo v Argentino. S poti se jim bo oglasil. Tako sem zbežan po vseh govoricah v teh zadnjih tednih, da sem še v spanju zasledovan in preganjan kot

divjačina v gozdu. Poslavljam se od taboriščnih znancev in prijateljev, nepozabnega dr. Meršola, dušnih pastirjev in drugih dobrih ljudi, ki še ostanejo v taborišču.

2. januarja 1949

Zjutraj ob šestih smo odhajajoči „Argentinci“ imeli skupno sv. mašo, ki jo je opravil nekdanji dobrovski župnik Klopčič. Med mašo se je v toplem nagovoru od nas poslovil in nam priporočil, naj se v imenu Jezusovem odpravimo na pot v novi svet, v nove dežele. To ime nosimo v svojem srcu in v velikem spoštovanju. Brezpogojno se zaupajmo Jezusu, nanj se zanesimo, z njim pojdemo in hodimo skoz življenje. Naj bo to novo življenje še tako polno težav, z Jezusovo pomočjo bomo vse zmagali, on nam bo lajšal težave. V imenu božjem srečno pot! Amen.

Ob desetih dopoldne smo oddali težko prtljago — zaboj. Dan mi mineva v mučni srčni stiski. Čutim in vidim, da se to dogaja tudi z drugimi. Mrki so, malobesedni, kar potrjuje. Čim bliže prihaja trenutek odhoda, tem težje mi je pri srcu. Tudi mami in otroci so utihnil.

Ob dveh popoldne smo se naložili na avtomobile, okrog treh pa smo zapustili taborišče. Zbogom, srečno pot! je odmevalo na zbirališču, kjer so bili zbrani sko-

raj vsi, ki še nekaj časa ostanejo tukaj. Z robci mahajo v slovo, z robci si brišemo solze. Zbogom, dobri ljudje! Na postaji v Spittalu so nas takoj spravili v vagon. Dobili smo udoben voz drugega razreda. Ob šestih zvečer je bilo dano znamenje za odhod. Vlak je tiho in komaj zaznavno potegnil, mami in otroka pa so bruhnili v silen jok. Za nami ostajajo štiri leta težkih in bridkih preizkušenj, grenkih razočaranj, žalostnih spominov, in vendar je odhod iz begunstva v svobodo težka zadeva. Čudno, da, nerazumljivo je človeško čustvovanje. Ko smo 5. maja leta 1945 na vrat in na nos zapuščali dom, nismo jokali, pa smo pustili vse: dom, premoženje, ljube starše, brate in sestre, drage prijatelje in znance, zapuščali našo največjo ljubezen — domovino in smo odhajali v popolnoma neznano bodočnost, ne vedoč, če bomo jutri še živi, in če bomo, kje bomo nočili, kdo nam bo dal jesti, kje bomo obstali, kam sploh gremo? Šli smo tjavdan v popolno negotovost in — nismo jokali. Odhajali smo, kakor da gremo na majski izlet. Ali je bil strah prevlada nad žalostjo ali pa je bila to posebna milost, ki nam je bila v tistih urah dana, da se nismo obotavljali? Zase ne dvomim, da je bila to posebna milost!

Vlak je zapeljal na Tursko progo. Kmalu smo že mimo Malnitza. Proga se stalno vzpenja. V noči smo se vozili skozi Badgastein,

Schwarzach in mimo drugih lepih krajev, skoz predore in via-dukte, skoz lepe alpske kraje.

3. januarja 1949

Ob štirih zjutraj smo se pripe-
ljali v Innsbruck. Tu so nas pre-
ložili iz IRO vlaka v italijansko
garnituro in ob 8.30 smo se od-
peljali proti Brennerju. Po pol-
urni vožnji smo dosegli prelaz
Brenner, z lepim moderno ureje-
nim kolodvorom. Obstali smo in
čakali do dveh popoldne. Kontrola
je bila dokaj površna. Pregle-
dali so spisek potnikov in nas
prešteli. Ker so se številke uje-
male, je bil pregled končan. Na
prelazu smo se srečali z italijan-
skim turističnim vlakom za Av-
strijo. Vlak se je kar v kratkem
spremenil v menjalnico denarja.
Italijanski turisti so iskali av-
strijski denar in ga zamenjava-
li za italijanske lire, mi smo se
pa želeli znebiti avstrijskega de-
narja in priti do italijanskih lir.
Zamenjava je bila obojim pogo-
du. Ta kupčija ni bila po volji
carinikom in so jo poskušali ovi-
rati, pa niso uspeli, ker se polici-
ja za ta posel ni prav nič zani-
mala.

V zgodnjem popoldnevu smo za-
pustili Brenner in se usmerili na
jug v Italijo. Od Brennerja na-
prej vožnja ni bila več zanimiva,
še manj prijetna, ker parna kur-
java zaradi izredne dolžine vlaka
ni dosegla zadnjih voz garniture.
Vozili smo se v mrazu. Vso pot

Do Italiji nismo dobili ne tople hrane in ne tople pijače, ker nas niso pustili iz vlaka. Bili smo dobro zastraženi od karabinerjev, ki so bili vse drugo, samo ne vljudni. Od vožnje po Južni Tirolski in Severni Italiji nismo imeli nobenega užitka in nismo nič videli. Dnevi so bili brez sonca, sivi, mrki, pokrajina zasnežena, na večjih postajah smo stali dolge ure, premrli, žejni, potrebni ogrevalne pijače, italijanska policija je imela vlak zelo zastražen in nihče ni smel izstopiti in tudi nikogar niso do nas pustili. Vo-

zili smo se večji del v noči. Dolgo smo stali na Brenerju, v Boznu in Tridentu, kjer že ni bilo kaj videti zaradi poznega mraka.

Iz Tridenta smo se vozili skozi Revoreto na Verono in naprej v Brescia in v trdi noči smo dospeli v Milan. Mesto je močno razsvetljeno. Postanek je bil kratak, zeblo nas je kot mlade mačke. Spomnil sem se na Janka Hafnerja, ki je trdil, da so Orli imeli za vsak izlet boljše organizacijo kakor pa človekoljubna IRO za dolge prevoze tisočev dipijevcev.

4. januarja 1949 — v Italiji

Okrog enajstih dopoldne smo močno premraženi dospeli v Collegno, ki je postaja za prehodno taborišče Grugliasco. Prišli smo v trd sneg in močan mraz. Raztovarjanje in izkrcavanje je poteklo naglo in hitro so nas prepeljali v taborišče, ki je nastanjeno v nekdanji umobolnici. Na zunaj velika in lepa moderna stavba, znotraj pa kar precej razdejana. V vojnem času so bili v njej nemški vojaki, potem Judje in sedaj je prehodno taborišče za dipijevce, ki se selijo v nove dežele čez Atlantik. Hrana ni ravno najboljša, makaroni in krompir so vsakdanja jed in vse smrdi po petroleju. Verjetno so kuhinjski štedilniki kurjeni s petrolejem. Dovolj pa je dobrega belega kruha. Mesa ne vidimo, niti ga ni ovohati. Lačni nismo in zebe nas tudi ne.

Vodovodne naprave so vse pokvarjene in zato je po vseh umivalnicah in straniščih umazanija. Cigaret nobenih, za otroke ni posebne hrane.

5. januarja 1949

Danes so odšli naši prednamci. Zasedli smo njihova stanovanja, se preselili na boljše. V sicer mrzli nezakurjeni sobi — ali bolj prav povedano v veliki dvorani — smo noč imenitno prespali, saj smo vso dolgo vožnjo prečuli, zato smo sem prišli močno utrujeni. Naša družčina se je razkropila. Večina se je nastanila v spodnjih prostorih. V naši sobi Blok C 18 je mnogo majhnih otrok, a so zelo pridni in mirni. Je pa tudi mnogo sonca in gorkote.

6. januarja 1949 — Grugliasco

Praznik sv. Treh kraljev. Komaj vemo za praznik, tako smo še zmedeni in utrujeni. V hiši je tudi prav lična kapela, ki je še vsa v svežem božičnem okrasju. Postavljene so tudi okusno izdelane in pripravljene jaslice; bil sem pri maši in pridigi nekega mladega slovenskega slovenskega salezijanca. Lepo in zbrano je maševal, pridiga pa je bila od sile sladka. Takó marmeladno sladka pridiga pa mojemu duhovnemu razpoloženju ne ugaja. Mor-da ugaja ženskam, ki najbolj resno duhovno vajo in molitev posladkajo. Tudi zaradi naših grehov krvaveče in prebodeno srce jim je „presladko“. Kapelo polnijo ženske.

France Pernišek

Meddobje 1-2/1989

Splošnokulturna revija Meddobje, ki so jo uredili France Papež, Tone Brule, Lev Detela in Andrej Rot, pri naša v svoji številki 1-2/1989 naslednje vsebine:

poezija in proza: Vladimir Kos, Pesmi, Litanije na bregu jezera; Dolores Terseglav, Haiku — smrti — paradoksi; France Papež, Knjiga časa, Bila je pomlad; Franc Sodja, neobjavljena „pisma mrtvemu bratu“; Tone Brule, Niso zdržali; Maks Osojnik, Querido; Otmar Mauser, Poezije;

razprave in eseji: Andrej Rot, Modeli slovenske samobitnosti; Vinko

Brumen, Po dialogu k spravi in enotnosti; Vinko Beličič, Z Rudo Jurčecem na daljavo; Jože Krivec, Pesnik France Balantič; Lev Detela, V ognju groze plapolam; Rudolf Čuje, Družbena misel Janeza Pavla II; Sollicitudo rei socialis;

prevodi: Tine Debeljak — Julian (Tulin) Tarwim, Žabe-latinke;

kronika: Jože Velikonja, Bled 1988;

zapis: Jože Rant, O razmišljanjih ob Kosovi opredelitvi filozofije;

knjige: France Papež, J. Pirce: Aleš Ušeničnik in znamenja časov;

španski tekst: Gregor Papež, A diez años de una revista;

likovna priloga: Bara Remec.

Iz življenjskih spominov in preskušenj

Bilo je v ponedeljek, 10. novembra 1947. Moja mati je dnevno hodila k jutranji maši v špitalsko farno cerkev, da bi nas moške priporočala v varstvo Mariji Pomagaj. Pa je tisto jutro blizu taboriščnega vhoda v obcestnem jarku zapazila dva vojaka z orožjem v roki. Podvizala se je nazaj v barako in poklicala pri Stamenkovičevih, pri mojem bratu, pri očetu in pri meni: „Blokada! Blokada!“

Iz taborišča že ni bilo več močče, ker so se vojaki v strnjeni vrsti z napetim orožjem bližali proti barakam. Z bratom Markom sva zatorej s stola na mizi brž privzdignila že za to pripravljeno stropno lepenko, zlezla pod streho in si poiskala sedež na prečnem tramu.

Prišla je patrolja skozi barako. Očeta Marka so pomotoma zamenjali z bratom Markom in ga odpeljali; pa so ga takoj izpustili. Povpraševali so nato tudi po naju dveh z bratom.

Popoldne sva po odhodu vojaščinice dobila varno zavetje v podstrešni izbi špitalskega župnišča, kjer je kaplanoval prof. Pavle Slapar. Enajst moških so pa ta dan odpeljali v zamreženih kamionih. — Naši zavezniki!

Opolnoči so se vrnili in povpra-

ševali po naju, ker so zatrjevali, da sva bila popoldne še v baraki. Pri tem je zanimivo, da so se v dveh sobah na koncu barake „sumljivo dolgo“ zadržali. Čemu? Zakaj?... Moji ženi je oficir celo grozil ob joku otrok z revolverjem, češ da jih morava počakati doma. Pa se je mož našim ženskam na njihovo pritožbo pri taboriščnem ravnatelju v pisarni opravičil naslednji dan za svoje nekorektno vedenje.

Do petka zvečer pa je bilo vse pripravljeno za najin pobeg. Vsako jutro sva se z materjo po maši sestajala v zakristiji, da sem bil na tekočem. Ob slovesu naju je prof. Slapar blagoslovil. G. dekan Dollinger pa nama je izročil svojo vizitko s priporočilom za salzburškega nadškofa dr. Rohracherja, bivšega kolega iz bogoslovja, s pripombo, da nama utegne to še kaj koristiti. Bil je to spet očiten dokaz božjega varstva nad nami kot bomo kasneje videli.

Ob 10 zvečer torej — bridko slovo pod košatim drevesom v temi blizu kolodvora. Žena mi je prinesla z okorno roko pisane zadnje pozdrave sinov. Pridružil se nama je še tretji begunec, ki ga je spremljalo mlado dekle. Odvedla nas je do postaje, kjer je že

čakal železničar. Ko je okoli dveh po polnoči pripeljal tovorni vlak, nas je zadaj za vlakom v temi peljal do vagona, naloženega z bukovimi klafterskimi drvimi. Zlezli smo na drva in leže čakali, da se je vlak premaknil. Do predora pred Visokimi Turami, kjer je bila angleška kontrola, smo si napravili med vožnjo zaklониšče in se varno pokrili z drvimi. Kdo bi popisal razpoloženje, ko smo zavozili v tunel! Zlezli smo ven in med objemanjem pili slivovko ter noro kričali: „Svoboda! Svoboda!“ V ameriški coni smo na postaji Schwarzach poskakali z vagona in po svežem snegu zginitili v breg ter se ustavili pod košato smreko. Ko je zjutraj zazvonilo dan, smo se spustili po kolo­vozu navzdol, kjer je ob potoku že pela žaga. Žagar nam je razložil, kod pridemo do bolnišnice. Tam je namreč bil kot begunec za duhovnega vodjo dr. Leon Kristanc.

Pred odhodom mi je katehet sa­lezijanec Lojze Luskar po študen­tu, ki mi je prinesel nahrbtnik, poslal listič s pripombo: „Jutri zjutraj, ko bodo vaši dijaki prvi­krat v Edlingu pri maši brez va­šega vodstva, boš te vi že na svo­bodi!“

Ko smo pozvonili v bolnišnici, nas je redovnica-bolničarka pelja­la v kapelo, kjer je dr. Kristanc prav maševal. Ko smo stopili v kapelo, se je pravkar sklonil in molil: „Domine, non sum dig­nus...“ Bilo je obhajilo. Spomnil

sem se, da imam v žepu Luskar­jevo pismo in da so prav tiste trenutke bili pri maši moji štu­dentje ter molili zame. Zaihtel sem in zdrsnil na klečalnik... Če­mu še „dokazi“ za božje bivanje in dobrotno božje varstvo!?

Ne morem se spuščati v vse po­drobnosti, ki so to prepričanje še v naslednjih dneh jasno dokazale. Za nami so namreč čez teden dni prišli naši domači z brzovlakom, in sicer — spet po čudežnem bož­jem naključju — vsi kot avstrij­ski državljani s potnimi dovolje­nji za potovanje v ameriško co­no.

Po prvem prihodu nas treh po­beglih nas je dr. Kristanc po predhodnem telefonskem pogovo­ru napotil na breg Schermberg, kjer so redovnice oskrbovale dom za umobolne in je pri njih pasti­roval kanonik Koretič.

Podrobnosti teh dni so spet preobširne in poglavje zase. V odrešilno pomoč nam je bil ča­stnik Drčar. Spremljal naju je z bratom k tajniku ameriške polici­je (CIC). Bila je izredno zanimi­va avdiencia! Oskrbel nam je za vso družino štirijezične legitima­cije za prosto gibanje v ameriški coni. Z našimi smo po njihovem prihodu spet vsi dobili zavetišče pri sestrah v umobolnici. S pri­poročilom iz vojaškega taborišča, kjer so bili tudi jugoslovanski o­ficirji, sva z bratom dobila pripo­ročilo za taboriščnega tajnika v taborišču Asten pri Linzu ob Do­navi. S sestro sva tedaj odšla z

brzovlakom do Linza in nato v Asten. Tajnik je bil namreč jugoslovanski oficir. Prijazno naju je sprejel, toda razložil, da deset dni še ne moremo v taborišče, do odhoda poljskega transporta. Naši pa so bili že na brzovlaku za Linz. Dobil sem na srečo telefonsko zvezo s sestro Rdečega križa na salzburškem kolodvoru. Po opisu se ji je posrečilo, da je v vlaku, ki je pravkar dospel, našla našo družino in jo potegnila iz vagona. Našli so zavetišče v postajnem skladišču v kotu na tleh. S sestro sva se vrnila k njim. Dobivali smo skromno hrano iz kotlov na zbombardiranem prostoru pred prav tako zbombardirano postajo. Kuhali so za vračajoče se vojake iz vojske (Heimkehrerji). Z očetom sva poiskala v bogoslovju takratnega bogoslovca, bivšega očetovega učenca, dr. Alojzija Ilca. Po veselem srečanju

nama je nabral po spalnicah svojih kolegov velik škrnicelj sladkarij za otroke. Imeli smo — presenečeno lepo miglavževanje... Naslednji dan pa naju je Ilc spremljal na Nonnenberg, kjer je bil v strogem inkognitu skrit škof dr. Rožman. Kakšno ganljivo in presentljivo srečanje!!!

Končno je prišel odločilni dan — odhod v Asten. Pa smo se spet po nedopovedljivih težavah po posredovanju taboriščnega tajnika ponoči prav kradoma pripeljali na taboriščnem džipu v taborišče, ki je bilo oddaljeno nekaj kilometrov od Linza.

Začetek novega begunskega obdobja... V zimskem mrazu smo dobili z ženskami in otročiči začasno zatočišče v baraki — brez šip. Ne bom se spet mudil pri opisovanju vseh skrbi in težav.

Med begunskimi narodnostmi je bilo v taborišču tudi precej slovenskih rojakov z družinami. Prevzel sem organizacijo in vodstvo slovenske šole ter postal učitelj enorazrednice s štirimi letniki... Za kateheta pa je prišel g. Cvelbar.

Oče je spravil skupaj pevce, ki so kmalu peli tudi pri maši v farni cerkvi v Astenu. Pripravili smo tudi — po svojih skromnih močeh — božičnico.

Tako je potekalo naše skromno življenje — spet do naslednjega usodnega udarca.

Božidar Bajuk

V dolini belega cvetja

Saj morebiti ne bi izgubljal besed, s katerimi bi vam rad na kratko opisal pot v ta južni del sedanje domovine — v Neuquén, če me ne bi bilo iznenadilo čisto po naključju srečanje z Beličičevo knjigo Človek na pragu. Gotovo ste radovedni, kaj naj bi imela knjiga miroljubne prijateljske duše, živeče tam nekje na primorski zemlji, s tem opraviti. Pa vendar!

Z veliko mujo sem si prisvojil knjigo. Hotela jo je že tudi moja žena imeti čim prej v rokah. Z nepričakovano radovednostjo sem jo prelistaval in se ustavil za trenutek, kjer stoji zapisano: „Zdaj živim v tistem delu doline Río Negro, ki je v oktobrskih dneh zasedena z morjem cvetja jabolk in hrušk in češenj in...“ To me je tako iznenadilo in pritegnilo, da sem se v hipu preselil v sredo tistega cvetečega raja, o katerem piše, ter nehote pozabil, kje da v resnici sem. Zavedel sem se šele takrat, ko me kot praskava narokozna opomnil oster vonj po zasmojenem krompirju, ki se je vrtnčil iz lonca na štedilniku. Skočil sem pokonci. Kaj bo rekla žena, ko se bo vrnila z nakupa in jo bo neprijetni vonj opozoril na mojo nepazljivost in pozabljivost. Storil sem vse, kar sem na hitro našel primerno, da prikrijem svojo nerodnost: na stežaj sem odprl

okno in vrata, da bi razvetril neprijetno zadimljenost.

„Ti, to je pa tako zanimivo pisano, da me je močno pritegnilo,“ sem skušal takoj ob ženini vrnitvi stvar prikriti in potisniti nekam na stranski tir.

„Verjamem! Najbrž si že tudi sam zlezal med krompir v pisker. Kaj pa vendar počneš? Še tega ne znaš skuhati. Na cesto se čuti zasmojenost.“

Ker sem trdovratno molčal in nalašč z vso zbranostjo buljil v knjigo, se je pač vihar sam po sebi ustavil. Možje — sotrpini: v enakem primeru tudi vi pojdite po moji poti. Ne pomagajte razpihovati viharja, pa bo takoj vse dobro rešeno. Smel sem še naprej gledati v knjigo, žena pa je pristavila drug krompir.

V dolini Río Negro živi France, davni Beličičev prijatelj, ki je tam že od začetka prihoda v Argentino.

Pred leti že je ta prijatelj pisal tja na Primorsko, ter obrazložil, kje da se je ustavil na svoji romarski poti, kaka usoda ga je iz Evrope čez morje spremljala in kaj da misli zdaj v tem novem argentinskem svetu početi in kako živeti. Skratka, kam in kako je padeł in kako se je postavil na noge. V tem pismu je bil tudi tisti nad vse idilični opis cveteče

smo na prste prešteli število dreves. Če bi le eno preskočili, bi že bili v sosedovem sadovnjaku. Vse je bilo tako ozko, majhno, revno in s skrivenčastimi debli, kakor da ne bi bilo padlo iz darežljive božje roke na naš skopo odmerjeni košček zemlje. Bila je res skromna; moji spomini nanjo pa se dramijo bahavi, v bogatosti, kajti tudi ta revna ozkost nam je pomenila bogastvo. Kako tudi ne! Saj je bilo naše, oškropljeno z znojem očeta in matere in obdelano z žulji njunih rok. Kaj naj bi mi pomagala obširnost in bogatost raztegnjene doline Río Negro? Čemu naj bo, če pa na njej ni niti toliko mojega, da bi lahko nogo trdno postavil nanjo!

Vendar! Osvestil sem se. Fant, govóri pošteno! Tudi mojega je drobec v njej: naš človek je stopil na to čakajočo zemljo, se ji priklonil in prosil Boga za srečo. Vzljubil jo je in glej, zrel sad mu je prinesla v dar. Ni mu odrekla svojega bogastva, kakor še nikomur, ki ji je ponudil svojo zvestobo. In zdaj živi na njej, naš slovenski človek, France z Marijo, Branka in Polde, Roza in Sandi in vseh njih otroci in ji strežejo. Nove družine in mladi rod, ki se je razrastel na njej, je že postavil svoja nova gnezdeca kakor orel svojim orličem... Ta zemlja mu ni tuja: na ljubezen odgovarja z darovi, za smehljaj te ob-suje s cvetjem.

Ko sem vse to premislil in pre-gruntal, sem se odločil, da pišem

doline Río Negro, ki sem ga s tolikim duhovnim apetitom požiral ter pozabil na tisti usodni kompir. Pa kaj krompir! Važen je bil Francetov imeniten opis cvetenja, najbolj pa odločitev Beličiča, da je to pismo objavil ter ga v svoji knjigi vsemu svetú, ki pozna naš dragi materni jezik, ponudil v branje.

Prenehal sem brati in se zamislil: tudi v Halozah, v mojih sončnih goricah, kjer sem se rodil in preživiljal svoja detinska leta, so bile jablane in hruške in češnje, višnje in slive odete vsako pomlad z deviškimi cvetnimi obláčilom. Le malo jih je bilo, da

Francetu, tudi mojemu znanecu še iz tistih domačih let. Takole sem postavil besede v pismo: „Srečen človek, ki lahko uživaš ob tolikem božjem cvetju! Jaz ga pogrešam, odkar sem pred 40 leti zapustil rodno zemljo. Haloze, katerim sem podaril svojo ljubezen, sem pustil tam in siloma moral v svet. Pa saj veš, kako je bilo tam, in v velemestno tesnobo. Tu še ple- v velemesto tesnobo. Tu še plemenita misel životari, občutljivo cvetje pa bi gotovo umrlo.“

Njegov odgovor je bil kaj hiter in kratek, toda vsaka beseda obarvana z občutjem dobrote in vabečih namigov: „Priatelj, ne bodi mi nevoščljiv! Vabim te, da prideš pogledat! Pripravi potovalko in na pot! V začetku oktobra boš lahko med samim cvetjem, Te čakava z ženo!“

In zdaj odhajam na pot: k človeku, ki si morda želi nekoliko spremembe svojemu enoličnemu življenju tam na daljnem jugu, v ozkem okolju in čakajoč, da razgrne pred prišlecem svetlo podobo svojega sedanjega sveta. Morda tudi grenkih dni in trpkih noči. Kdo izmed nas ni bil obložen z njimi? Vendar preteklost je umrla in vesela bodočnost raste le iz novih in živih korenin.

Na predmestje Buenos Airesa pada vlažna megla oktobrskega večera. Čakam na omnibus, ki me bo v dobrih 12 urah prestavil v nepoznane kraje na jug. V srcu čutim neko toplo zadovoljstvo, ker sem se vendar končno odločil za

to. Poti se človek ne boji; le odločanja za tako dolgo rajžo. Ko že sedi na udobnem sedežu pri oknu, navadno prav lahko pozabljaš na drobnarije, ki jih puščaš doma. Predajaš se bolj in bolj neznanemu okolju, ki se sili v tvoje misli in pričakovanje.

Že precej po polnoči se predramim iz lahkotnega pozibavanja. Moj pogled prodira skozi okno; rad bi dognal, kje neki smo v teh črnih širjavah in koliko je še do cilja. Povsod je sama črna tema, v katero raste moje tesnobno občutje. Kamor morem zreti, sama brezživljenjska praznosta, v katero niti slabotna luč ne posveti. Sosed mi pojasnjuje, da smo nekje v sredini poplavljenega ozemlja v bližini Carlosa Casaresa. Samo vodovje čez mrtve širjave. Nikakega znaka pregnanega življenja ni. Le na nekem mestu sem videl v komaj medli bežeči svetlobi omnibusa nakodrane vodne valčke, ki so oblizovali obcestni varovalni nasip.

Hladno občutje me je objelo. Ne vem, kako bi nam bilo, če bi se v svetlem dnevu znašli med nepregledno vodo. Je že prav pogruntal tisti, ki je trdil: ognju lahko ubežiš, težje pa vodi.

Čez čas smo se ustavili na edinem postanku te dolge poti: El Parador. V redkih in medlih lučeh pregiblujemo svoje zaspane ude, se krepčamo s požirki osvežilne pijače in že spet drvimo v noč.

V prvem svitu dneva se približamo svinčeno sivkasto vodi, ki

nas pa le kratko časa spremlja: Río Colorado. Tudi petrolejski kilmovčki z rdečimi ali rumenimi glavami, raztresenimi po mrtvi prostranosti se dobrikajo v enakomernih poklonih in črpajo bogastvo iz podzemlja. Tam nekje tudi razberem številke na kažipotu: do Neuquena še manjka 151 km, da Bariloč pa 593. Skoro glasno si oddahnem, kljub prijetnosti, v kateri sem prebil noč, kajti moje poti bo kmalu zmanjkalo. V dveh urah ali celo manj. Kamor sežejo oči, vse je novo, kakor bi gledal skozi na stežaj odprta okna v jutro komaj rojene brezkončnosti. Zadaj na grebenih enoličnega hribovja se že razliva čez vse zlati jutranji sij.

Zemlja, ki beži mimo nas, le počasi spreminja svoje obličje. Prebuja se iz dremavosti po dol-

gi pusti noči, sončni dan ji siplje nove življenjske barve v naročje.

Še pred kratkim smo se vozili sami po rahlo se dvigajoči in padajoči črni cesti: zdaj že srečujemo več vozil, natovorjenih z orodjem, natrpanih z vrečami in pohištvom, z vsem, kar da slutiti novo življenje po tej praznini.

Nenadoma je od nekod sfrlel samotni ptičji par, še eden in še spet eden. Prvi drobni prebivalci. Zemlja oživlja, se prebuja.

Ob cesti nas spremlja kanal bežeče vode. Sok življenja, ki bi tudi kamen cmeščal, da bi iz njega pognal cvet. Ob njem se bori prva zelena trava, tam naprej že stoje posamezni vitki jagnedi, v ravnih vrstah nasajeni, in topoli, s pomočjo katerih človekova roka suho puščobo spreminja v vrt. Videti so kot rastoči naravni zid.

Prijazni sosed mi pojasnjuje, da so to zaščitne stene proti mrzlemu vetrovju. Varujejo nasade drevja.

V resnici ne vem, kam naj obrnem oči: povsod je že preorana zemlja z mladimi dreveščki, ki obetajo svoje sadove. Skromna začetna bivališča so postavljena med nje, da imajo prvi ljudje kje vedriti v slabih dneh in kam shranjevati prepotrebno orodje.

Občutim poglede priletnega sosedu na sebi: premerja me in opazuje mojo radovednost ter se rahlo smehlja ob vsaki besedi, ki naj bi me podučevala o poznanju tukajšnjega dela in življenja. Sicer me to nič ne moti, vendar je le nekoliko nerodno prisojati sedemdesetletniku popolno neznanje v sadjarstvu. Kdo ve, če si ne bo mislil, da morda nisem nikdar videl viseti zelenega jabolka z veje ali le tistega z Evinega drevesa; ali da so drevesni oporniki zato pri roki, da z njimi oklestimo preobilno obložene veje.

Zato se kar ojunáčim in mu pravim: „Veste, gospod, grem k prijatelju, da se nagledam spet cvetja drevja v pomladi. Pred 40 leti sva bila skupaj v Evropi. V Tiroлах, kjer je tudi mnogo sadjarstva. Poznate Tirole?“

„Poznam! Tam, kjer so jodlarji doma...“ se odreže.

„Točno!“ Okrenem se k njemu in poskušam rahlo zajodlati, da bi po dolgem času ugotovil, ali je še ostalo kaj jodlarske žilice v meni od daljnih študentovskih let,

ko so me nosile urne noge še po Veliki planini, pa tja proti Korošici, Ojstrici in Grintovcu. Brez šopka rdečega rododendroma nisimo hodili po planinah.

Zadel sem. „So was... so was... wunderbar!“ je izrazil kipeče veselje v tirolski nemščini. Kar poskočil je in ni mogel prikriti svoje rodne pripadnosti. Potnika pred nama sta se obrnila in vsi štirje smo se glasno smejali. To je bila vsem najboljša budnica pred bližajočim se ciljem. Še roko mi je stisnil in mi čestital.

Voda je vir življenja, zato so prva skrb jarki in kanali, ki jo prinašajo reke izpod andskih ledenikov. Tudi reka Limay priteče iz jezera Nahuel Huapi. V bližini mesta Cipolletija se združi z Río Neuquén in obe tvorita mogočen tok Río Negro. Ta potem napaja z umetnimi zaježitvami in brzicami obsežne predele doline. Z umirjenim tokom se vijuga v morje proti Viedmi, kolikor ga že prej ni posrkala dolina Alto Valle de Río Negro za sadne nasade.

Ta rodovitna dolina se vleče blizu 160 km v dolžino in se razteza s čez 10 kilometrskim pasom v širino. Mehka snežna voda, rodovitna zemlja in blagoslov neba sta iz nje ustvarila Dolino sadja.

Vedno bolj se vse spreminja v obširni sadni vrt. Izmed še golega drevja kukajo prijetne hišice, večje in manjše, redke in gostejše. Obširna štirikotna zemljišča so ograjena z jagnedi in z ravni-

mi vrstami topolov. Na preorani zemlji se vijejo ravne linije sadnega drevja različnih vrst. Vse ki-pi in se napanja. Sadno drevje se je obložilo z debelim popjem in čaka le praznične ure, ko mu bo dovoljeno v toploti sonca razsuti svoje lepотно bogastvo. Vsa prostranost bo tedaj neizmerni cve-toči raj. Kakor tisti raj, kjer je Bog postavil prvega človeka pred preizkušnjo. Zakaj se je oglasila kača v odločilnem trenutku in pre-motila Evo ter obtežila ves človeški rod s kaznijo dela in trplje-nja? Tudi v tem sadnem vrtu si je treba z delom prislužiti sad, čeprav se ti smehlja z veje...

Še preden se je naš uslužni Chevallier ustavil na odkazanem mestu končne postaje, sva se s Francetom našla. Resno je stal med drugimi ljudmi, ki so tudi pričakovali svoje znance in prijatelje. Brž je potegnil roko iz vetrnega jopiča in mi pomahal. Resnost v obrazu je zamenjal z nasmehom. Enak moj pozdrav je sklenil med nama toplo prijateljstvo.

Nato sem poskušal čim prej stopiti na trdno zemljo. Pozdrav, stisk tople roke, iskren objem kakor nikdar prej. Srce mi je moč-neje udarjalo, le tista prva topla beseda je v ginjenosti obstala nekje v grlu in ni hotela na usta, čeprav je bila izbrana za trenutek.

„To je torej Neuquén, o kate-rem sem sanjal. Jej, kje daleč na jugu! Kako živiš?“ sem pohitel.

„Dobro! saj lahko uganeš, da

dobro. Me ne vidiš? Z zamudo ste se priguncali. Čakal sem te že pred dobro uro in se pošteno zmrazil.“

„Sonce, ki sem vam ga prinesel, te bo že ogrelo,“ sem ga tolašil in se ozrl v sončno jutro. „Ali si se mar že zapisal v mrzlo gardo?“

„Vedno si enak! Nič se nisi po-boljšal,“ me je rahlo oštel.

„Ne vem, kako misliš. Glej, kaj prihaja za hrbtom! Položil sem oči na dvoje svetlolasih deklet, dušičih se v sladkem krohotu.“

Ozrl se je proti njima in se jima vljudno priklonil. „Muy buen día, señoritas! Rosario y Lili! Su-pongo, no me he equivocado.“

„No, profesor! Qué buena me-moria!“ sta ga pohvalili. „Estamos esperando una amiga de Buenos Aires.“

„Y yo acabo de recibir a un amigo...“ Pokazal je name. „Vino para ver el florecimiento en nuestro bendito Valle de Río Negro.“ S toplo prijaznostjo sem ju pozdravil in se primerno priklonil. „Parece que la suerte me acompaña. Abundan las flores...“ sem pritrdil. Razumeli sta moj namig. V veselem razpoloženju smo se ločili.

„Pred leti sem ju učil v komer-cialni šoli. Sta nemškega rodu. Verjetno ju bova še srečala pri sobotni maši. Dobra družina. Oče ima lepo 'chacro' in je vesel obiskov.“

„Vsak obisk je kakor okno v svet!“

„Dobro povedano. A zdaj nekaj drugega. Si videl velik most, preko katerega si se pripeljal iz province Río Negro v Neuquén? Zdaj bova vozila obratno: iz Neuquena v Río Negro,“ je razlagal med potjo k vozilu, nesoč mi potovalko in tako že v začetku izkazoval gostiteljske vljudnosti.

„To mi boš še posebej razložil in po profesorsko napravil načrt, da bom boljše razumel.“

Med potjo sva prešla lesne žage, tovarne za zaboje, velike vlagalnice sadja, stiskalnice sadnega soka in sploh mimo vsega, kar je v zvezi s sadjem. To je delo in zaslužek vse doline.

Med skopim razgovorom sva se približala kraju, kjer je pritisnil na zavore in zavil s široke črne ceste. Bila sva v mirnem trgu, kjer je mir priznani gospodar. Ustavil se je pred domom: pročelje „ladrillos a la vista“, čez katerega se vzpenja zeleni bršljan. Koničasti palmovi listi se stiskajo v kot. Že tam — me sprejme z naravno vljudnostjo gospa Marija, Francetova žena.

„Lepo pozdravljena, gospa! Najprej kot gospodinja v tej prijazni hiši, potem pa kot zvesta štajerkica!“ Presenetil me je ogenj v njenih očeh ob teh mojih besedah. Spomnil sem se v povabilu tudi njene odločitve: „Te čakava z ženo!“ To bi se reklo: dva ljubitelja štajerske zemlje si bosta mogla tudi kaj povedati.

Prijazno sta mi pokazala košček vrta za hišo: kje je že po-

sejana pomladna povrtnina, kje zraste najdebeljši paradižnik in radič, ki poganja, čim bolj ga režeš. Skrbno obrezane in razpeljane vinske rozge, s katerih na jesen visi rubinasto rdeče grozdje. Slovenski nageljni z debelimi popki in pritlikave ciprese ob stenah razodevajo življenje v hiši.

Ko smo že vse pregledali, ocenili, odobrili in pohvalili, pa še malo postojimo. Ozrli smo se v jasno jutro nad nami z obeti lepega vremena. Zdaj je šele začel pravi prisrčni sprejem, ki sta mi ga pripravila. V sprejemnici je začelo pritrkavati, kakor bi bili škofa imeli v gostih. Prisluhnil sem: šele čez čas sem doumel, da je bilo vse namenjeno meni. Ganljivo so se dotaknili zvonovi moje duše. Že sem jih spoznal. Bilo je čudovito pritrkavanje s Ptujске gore. V hipu sem bil tam, drobni romarček zaupno pojoč v vsakoletni prošnji procesiji. A zdaj me že več ko štiri desetletja ni bilo! Marijini zvonovi so prišli za menoj v svet, me iskali in našli. Kako čudovito snidenje!

Gotovo si dobra gostitelja nista predpostavljala, kaka sreča bo to donenje zvonov zame.

Zdaj drhti v meni kot najiskrenejši pozdrav Marije Pomočnice s Ptujске gore. Hrepenenje moje duše jo je priklicalo. Ostani pri meni zdaj in vse dni!

Zaokrenil sem glavo, da bi skril oči. Vsaka solza veselja je poseben božji dar!

(Bo še)

Sklepi Pastoralnega občnega zbora ljubljanske nadškofije 1988

Uvod

Člani Pastoralnega občnega zbora ljubljanske nadškofije smo na dveh zasedanjih in med pravo nanju razmišljali in razpravljali o oznanjevanju katoliške vere in o posebnih poudarkih v krščanskem življenju, ki jih zahtevajo čas in razmere, v katerih živimo.

Občni zbor je najprej utrdil našo vero v Cerkev. Zavedamo se namreč, da nas vera vključuje v odrešenje po Jezusu Kristusu, prejemamo jo pa v katoliški Cerkvi in po njej. Zgolj zunanja pripadnost Cerkvi res ne zadošča in ni sama sebi namen, temveč se dopolnjuje v osebнем krščanskem verskem in moralnem življenju. Tudi je res, da je pripadnost vidni Cerkvi kot občestvu verujočih in kot ustanovi, ki deluje z avtoriteto Gospoda Jezusa Kristusa in v posvečevalni moči njegovega Duha, nujno potrebna za krščansko življenje v njegovi pclnosti. Ohranja izročila naših prednikov v veri, jih posreduje novim rodovom in je prav tako prazakrament, vidno znamenje in ustanova, ki pristno razlaga božje razodetje. Verniki se z zakramenti včlenjujemo v božje kraljestvo in smo deležni odrešenja po Jezusu Kristusu.

Člani Pastoralnega občnega zbora smo najprej prepričani, da smo Cerkev vsi, ki smo prejeli zakrament krsta in ostajamo v njenem občestvu. Zato ni mogoče Cerkve ožiti na duhovnike in redovnike. V Cerkvi obstajajo tudi različne službe, stanovi, darovi in gibanja. Ta notranja raznolikost ni v nasprotju z edinostjo, temveč jo še bolj poudarja, če enovito živi in deluje. Zato smo vsi člani odgovorni za vsa dogajanja v Cerkvi in njeno poslanstvo v svetu, zlasti pa za naslednje prvenstvene naloge in smernice za pastoralno delo v naši nadškofiji.

1. Človekov odnos do Boga

V verovanju se kristjan pod vplivom Svetega Duha vedno zno-va svobodno vsega izročja Bogu, ki se mu razodeva. To izročanje Bogu, to življenje z njim pa je hkrati osebno in občestveno in ima vedno določene, zgodovinske oblike, kakor jih narekujejo okoliščine. Globoke spremembe v mišljenju in življenju se kažejo tudi v verskem življenju, zato ima osebno verovanje danes šibko podporo v zunanjih razmerah. Potrebni sta močnejše prepričanje in občestveno doživljanje v Cerkvi. Gojimo ju z verskim izo-

braževanjem, osebno in skupinsko, poglobljenim poznavanjem Svetega pisma, osebno in skupinsko molitvijo, duhovnimi vajami in dobro pripravljenim obhajanjem zakramentov.

Potrebno je iskati in oblikovati primerne predstave, podobe, pojme in besede za izražanje vere, da bodo bolj usklajene z našim duhovnim in kulturnim obzorjem. Pristno in preizkušeno vero izpričujejo v zgodovini Cerkev v vseh časih svetniške osebности v vseh področjih duhovnega življenja, ki so rastle iz nenehne spreobračanja in vedno globlje odpovedi samim sebi. „Iskanje božjega kraljestva in njegove pravice“ (Mt 6, 33) je bila njihova prvenstvena skrb.

Čeprav je rast v veri naloga vsakega kristjana, imajo pri tem teološko usposobljeni laiki in duhovniki večjo odgovornost.

Smernice:

a) Poskrbeti je treba za več možnosti in večjo razširitev verskega izobraževanja odraslih, da bo do nje imelo dostop čim več vernikov.

b) Poživi naj se zanimanje za Sveto pismo s svetopisemskimi skupinami in sistematičnim seznanjanjem s Svetim pismom v verskem tisku.

c) V župnijah je treba preverjati izrazne oblike verovanja in oznanjevanja. To je posebna naloga duhovnikov, ki naj jo opravljajo v sodelovanju s člani župnijskega pastoralnega sveta (ŽPS).

č) Prizadevati si je treba, da bo

do družine poživile vsakodnevno družinsko molitev in skrbele za reden obisk nedeljske maše.

2. Oznanjevanje

Oznanjevanje imenujemo celotno posredovanje veselega oznanila in njegovo poglobljanje, utrjevanje in razširjanje. Namenjeno je tistim, ki že verujejo, in tistim, ki iščejo pot k veri ali niso verni. Ima veliko oblik, med njimi so najbolj pomembne: osebni zgled, kateheza, homilija, pridiga, predavanje in pogovori in posredovanje krščanskega izročila s sredstvi družbenega obveščanja. Oznanjevanje mora izhajati iz teološko zanesljivih in osrednjih resnic krščanske vere in upoštevati sodobnega človeka v njegovem najbolj perečem iskanju smisla življenja in pristne ter osrečujoče človeške odnose v določenem kulturnem in družbenem prostoru. Zato v oznanjevanje nikoli ne sodi osebno obračunavanje in politiziranje.

Z dobro pridigo je tudi mogoče prispevati k večji udeležbi pri različnih bogoslužnih opravilih. Vsebinska, oblikovna in jezikovna dovršenost mora biti prva in osrednja skrb vseh oznanjevalcev. Neodgovoren je nastop brez dobre priprave.

Verski tisk mora postati bolj oznanjevalec in odgovarjati na verska, moralna in druga vprašanja, ki se danes zastavljajo vernemu človeku. K nujno potreb-

nemu sooblikovanju javnega mnenja pa bo lahko prispeval le, če bo pritegoval pozornost s kakovostjo in odzivom na pereča vprašanja. Celotno krščansko občestvo, posebno še njegovo vodstvo, pa mora še nadalje zahtevati uveljavljanje svoje pravice tudi do uporabe drugih sredstev družbenega obveščanja, zlasti radia in televizije, in se na to tudi strokovno pripravljati.

Smernice:

a) Oznanjevalci naj pogosto obravnavajo temeljne resnice naše vere. Naj razlikujejo med bistvenim in obrobnim. Naj govore ne le o razumskih, ampak tudi o izkustvenih in drugih vidikih verskega doživljanja. Veliko pozornost je treba posvetiti oznanjevanju ob posebnih priložnostih.

b) Za oznanjevanje naj se pripravljajo tudi neduhovniki, vsi oznanjevalci pa so dolžni, da se na oznanjevanje pripravijo z vsestranskim osebnim oblikovanjem.

c) V župnijskih pastoralnih svetih (ŽPS) in drugih občestvih naj razpravljajo tudi o pridigah in po-

glablajo njihova versko npravna sporočila.

3. Kateheza

Katehezi otrok in mladine posvečamo v naši Cerkvi veliko pozornosti. Ker velikokrat družina ne izpolnjuje več svoje verske vzgojne naloge, nastajajo za katehezo posebno težke in velike naloge. Zelo je še razširjeno mnenje, da zadošča, ako se otroci pripravijo na prejem obhajila in birmе. Obstajajo pomanjkljivosti pri veroučnem poteku. Mnogi kateheti nimajo ustrezne izobrazbe ali pa je več ne poglobljajo, glede učbenikov in programov vlada precejšnja zmeda, nekatere župnije še zdaj nimajo primernih veroučnih prostorov, avdiovizualna sredstva še ne uporabljamo v zadostni meri.

Vzgoja v veri ni samo posredovanje znanja, kateheti vzgajajo s svojo celotno osebnostjo. Veroučna vzgoja mora biti povezana z verskim življenjem v družini in župnijskem občestvu, vraščena v cerkveno leto in poživljenja z ob-

časnimi dodatnimi duhovnimi prireditvami ali pogovori. Pomembno je, da se priprava na birmo ne omeji na golo in zahtevno posredovanje znanja, ki večkrat birmance odbije od nadaljnjega verouka. Zato si je treba prizadevati, da se doraščajoči po birmi ali osemletnem verouku vključijo v mladinske skupine in ohranijo stik s Cerkvijo.

Smernice:

a) Čimprej naj izdelajo katehetski načrt in pospešijo pripravo domačih učbenikov, ki morajo vključevati slovensko versko in kulturno izročilo. Pri pripravi naj sodelujejo tudi laiki oziroma starši.

b) Izdelati je potrebno dodatne programe za kateheze kmečke in delavske mladine, študentov in katehumenov. Za duševno in telesno prizadete otroke je potrebno organizirati posebne kateheze in usposabljati katehete.

c) Sestavni in obvezni del katehetove službe naj postanejo redna srečanja s starši otrok. Vsebina teh srečanj naj bo predvsem kateheza staršev in pravočasen pogovor o pogojih za prejem zakramentov.

č) Duhovniki s sodelavci naj skupaj z mladimi iščejo nove oblike dela v mladinskih veroučnih skupinah in naj jih vključujejo v župnijsko občestvo.

4. Diakonija

Diakonija kot skrb za druge, zlasti za bolne in trpeče, je izraz ljubezni do bližnjega in zato ena

bistvenih razsežnosti življenja krščanskega občestva in kot taka pravica in dolžnost Cerkve. Mnoge župnije s svojimi župnijskimi pastoralnimi sveti (ŽPS) so že začele pospeševati skrb za bolne in invalide v svoji sredi, vendar pa jih je še veliko, ki se ne zavedajo te razsežnosti svojega delovanja. Obstaja še preveč ločevanja na bolne in zdrave, bolni in prizadeti pa so bolj predmet dobrotelnosti zdravih, ne da bi nastajalo pravo sožitje in sodelovanje med enimi in drugimi. Kier bi se lahko bolni počutili kot enakopraven in sestaven del občestva, s katerim celotna župnija vedno računa in ga upošteva. Zato je treba vključevati bolne in invalide v celotno župnijsko življenje, tudi v župnijski pastoralni svet (ŽPS) kot njegov bistveni sestavni del, k pravilnemu pogledu na bolezen in invalidnost pa je treba vzgajati že med veroukom in v okviru mladinskih srečanj. Zbor posebej poudarja pravico Cerkve do organiziranega karitativnega delovanja.

Smernice:

a) V oznanjevanju naj poudarjajo pomen diakonije.

b) Župnijski pastoralni sveti (ŽPS) naj imajo posebne komisije za diakonijo.

c) Z vzgojo za diakonijo je treba začeti že pri otrocih, posebej pa je treba nagovarjati k njej mladinske veroučne skupine in nanjo pripravljati prihodnje pastoralne delavce.

(Bo še)

ŠKOFIJSKI ZBOR V MARIBORU

V soboto 22. aprila so v novi škofijski dvorani v Mariboru imeli „škofijski zbor“. Tema zbora, na katerega so se več časa dobro pripravljali, je bila: Družina varuje in daje rast življenju in veri.

Dnevni red zborovanja je bil: 1. Življenje v zakonu in družini; 2. Versko življenje v zakonu in v družini; 3. Vzgoja za ljubezen; 4. Pastoralno spremljanje zakona in družine; 5. Diakonija — zakon in družina.

Največ pozornosti so posvetili življenju v zakonu in družini. Tu je bil govor o dostojanstvu moškega in ženske, zaposlenosti žene, vzgoji za različne vloge v zakonu in družini (npr. stari starši, botri, samohranilke in samohranilci), o zakonu katoličana z nekatoličanom, nekristjanom ali neverujočim, civilno poročenih vernikov in izvenzakonskih skupnostih vernikov, o razvezi zakonov vernikov, odgovornem starševstvu in o splavu.

Zborovalci so bili iz vseh krajev škofije (240) — duhovniki, redovniki, redovnice, pastoralni delavci ter izvedenci za zakonska in družinska vprašanja. Nastopilo je 72 govornikov — vsak največ tri minute (med njimi je bilo 26 žensk in 21 duhovnikov).

Zborovalci so odprto in jasno spregovorili o vsem, kar pesti sodobno slovensko družino. Domala ni bilo govornika, ki ne bi hkrati pokazal na možne izhode iz krize, ki ogroža družino — osnovno celico družbe.

Zakon in družina sta najbolj ogrožena na področju mariborske škofije. Število rojstev in porok upada, povečuje pa se število pogrebov in razvez zakona. V zakonsko in družinsko življenje vdira miselnost uspešnosti, prestiža in porabništva. V družinah ni več prave družabnosti, vsem samo zmanjkuje časa, otroci so obremenjeni s šolo, s stroški, sestanki, odrasli s službo in dodatnimi obveznostmi. Vse to ustvarja ozračje napetosti, razdražljivosti in nasilnosti. Vedno več je mešanih zakonov, vedno več je zakonskih razvez.

Mariborski škof dr. Franc Kramberger, ki je predsedoval zboru, je v pozdravnem govoru dejal med drugim: „Če je družina Cerkev v malem, domače svetišče Cerkev — in to tudi je — potem mora o njej spregovoriti naša krajevna Cerkev, v kateri so vprašanja o zakonskem in družinskem življenju zelo pereča — bolj kot v drugih dveh slovenskih škofijah. Če je družina korenina, iz katere raste narod, družina — in to tudi je! —, potem bi se izneverili svojemu poslanstvu, če ji ne bi posvetili s čutom odgovornosti največjo pozornost in ji pomagali, da bo postala to, kar mora biti. Prav to želimo storiti z našim škofijskim zborom...“

Ali bo to zborovanje pripomoglo pri iskanju in odkritju novih smernic za rešitev težkih vprašanj? Besede so bile jasne in pogumne, pričakujemo, da bodo odločilne in določene

tudi rešitve. Z delom bodo nadaljevali in prihodnje zasedanje bo 14. oktobra.

Škofijskega zbora se je udeležilo tudi 20 gostov in to iz Ljubljane

(nadškof Šuštar in škof Lenič), iz Kopra (škof Piriš in gen. vikar Podberšič), iz Celovca, Gradca, Zagreba, Gorice (Močnik in Lazar), iz Trsta (Škerl in Jakomin).

Ponatis iz Nedeljskega dnevnika, Ljubljana, 26. marca 1989

Slovenska samobitnost na razpotju časa

Pogovor časnikarja Ladislava Lesarja z nadškofom Šuštarjem.

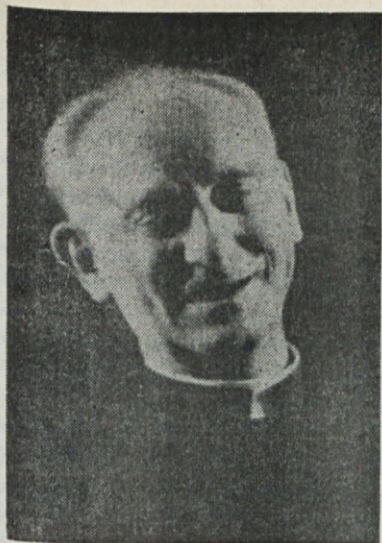
Nekakšen prastrah se je naselil v ljudi. Strah pred vedno bolj temno prihodnostjo, pred uničenjem, strah pred duhovnim in telesnim nasiljem. Tudi doma imamo kopico težav, ki že preraščajo v skoraj neobvladljivo zmedo in sovraštvo. Kako bi za današnji čas razložili besede po evangelistu Luki: „Ne bojte se! Oznanjam vam veliko veselje, ki bo za vse ljudstvo. Danes se vam je v Davidovem mestu rodil Zveličar, ki je Kristus Gospod.“?

Ljubljanski metropolit dr. Alojzij Šuštar je tista izjemna in blagozvočna osebnost, ki naseljuje mir, in tudi v njegovi delavni sobi v Ljubljanski nadškofiji se čuti urejena harmoničnost in Kregarjevi Romarji na poti so optimistična napoved kakor tudi šuštarjeve besede, ko pravi:

„Vidite, za Veliko noč dobijo te svetopisemske besede po evangelistu Luki še poseben pomen, ker je Kristusovo vstajenje zmaga nad trplje-

njem in smrtjo in naše odrešenje in zato prav posebna utemeljitev novega upanja za boljše življenje. Božič in Velika noč sta notranje povezana. Kar se je ob božiču začelo, se ob Veliki noči dopolnjuje. Naše upanje je „živa“ Cerkev, je veselje nad tem, da smo doživljali in doživljamo v Cerkvi na Slovenskem večjo razgibanost. Razni dogodki so to pokazali, med drugim papežev obisk v Krki na Koroškem, srečanje bolnikov na Brezjah, srečanje mladih v Stični, don Boskovo leto in marsikatero drugo srečanje, teološki tečaji na različnih krajih, postne konference, v Ljubljani tudi pastoralni občni žbor ljubljanske nadškofije, dogajanje okrog božiča, različna ekumenska srečanja, molitveno srečanje v Parizu ob novem letu, molitvena srečanja doma, zlasti pri frančiškanih v Ljubljani.

Še je na slovenski zemlji živa in ne le izumirajoča Cerkev. To ni samohvala, temveč zavest, da hočemo v tesni zavzetosti in odgovornosti ži-

veti in preživeti tudi hude in težke čase.“

Vi ste človek upanja in tiste človečnosti, ki naj ljudi združuje in ne pogublja. Kot pomemben cerkveni dostojanstvenik imate veliko izkušenj z vernimi in neverujočimi. Zdaj ko živimo v nekem vakuumu pred vprašljivostjo svoje slovenske samobitnosti, se postavlja samo po sebi tudi vprašanje: Po kateri poti naprej?

„Ja, samo po poti iskrene skrbi za človeka, za pomoč slehernemu človeku v njegovi telesni in duhovni stiski, v iskrenem prizadevanju za medsebojno razumevanje in pogovor, za spoštovanje svobode in osebnega prepričanja vsakega človeka in družbe. Slovenska samobitnost pa je za nas izhodišče. Brez tega ne moremo iskati rešitev.“

Upanje je tudi proces demokratizacije v naši družbi in v javnem mnenju, v spremembah in vedno večji pluralnosti. Kar se je pred leti zdelo nemogoče, je danes dejstvo. Različna so mnenja o vzrokih tega dogajanja, a osvobajanje od preteklosti, od presodkov, od laži in krivic in odkrivanje celotne resnice je vedno večje.

Skrb pa je, ali smo dovolj zreli in pripravljeni za to pot; ali ne bodo nekateri iz tega ali onega razloga v boju za oblast hoteli zadušiti tega razvoja; ali ne bodo pritiski od drugod vse prehudi in bomo postali žrtev gospodarske in politične krize.“

Dr. Alojzij Šuštar je svetovljan. Ampak vse v njegovi notranjosti in v besedah je tako naše in slovensko in tudi kadar govori o tujstvu in o tujini, je kakor pravi dolenski kmet in ta trdnost mu daje še posebno veljavo.

Več kot 35 let ste študirali in službovali v tujini. Veliko let ste preživeli tudi v Švici, ki pomeni nekakšen miren otoček v razburkanem morju narodov. Kaj vas je pripeljalo nazaj in kako se počutite kot ljubljanski nadškof in metropolit?

„Najprej bi rekel tole: V Švico me je zaneslo brez moje osebne volje in odločitve. Pravi razlog pa je bila bolezen. Ko pa sem bil že tam, so se spletle tudi prijateljske vezi in želja mojih cerkvenih predstavnikov je bila, naj останem. Tako so se vrstila leta, čeprav bi se raje vrnil v domovino. Nepričakovano pa

je potem prišla želja nadškofa Po-gačnika, naj se vendarle vrnem do-mov, da se bo tudi zame našlo kaj dela.

Tako sem se v začetku 1977. leta z veseljem in popolno odločenostjo vrnil domov, da živim in delam med svojim ljudstvom. Leta 1980 sem bil imenovan za ljubljanskega nadškofa. To pa je velika odgovornost, ki jo čutim z vso težo za Cerkev in za narod doma in po svetu v povezavi s Cerkvijo v Evropi in v ekumen-skem sodelovanju. Svojo nalogo vi-dim v služenju Bogu in ljudem in sem vesel lepega sodelovanja toliko drugih vernih in nevernih pri izpol-njevanju tega poslanstva. Vsem nam gre za resnico in svobodo v medsebojnem spoštovanju in pogo-voru na ravni, ki je vredna kultur-nih ljudi.“

In prav ta odprti, strpni in kul-turni dialog, ki ga je vnesel sloven-ski metropolit Alojzij Šuštar v ob-čestvo vseh ljudi dobre volje, je po-sebna vrednota, ki jo je vredno go-jiti in posnemati. V knjigi Na raz-potjih časa lahko preberemo tudi to-le misel:

„Mislim, da se težav nikakor ne smemo ustrašiti. Vedno znova se namreč pokaže, da nas v vsakdanjem življenju skupna skrb za človeka, za kulturo in kulturne spomenike, za slovenski jezik in narod, za ohranitev naravnega, duhovnega in etičnega o-kolja in skupno prizadevanje, da pre-magamo težave na gospodarskem in socialnem področju, bolj povezujeta, kakor pa nas idejne razlike, ki jih nočemo tajiti, ločijo...“

Slovenci smo bili veren narod in prepričan sem, da smo v globini svo-jih src še danes veren narod, če-prav v marsikaterem pogledu dru-gače kakor v preteklosti.“

Veliko je bilo že napisanega in iz-rečenega o času polpretekle zgodovi-ne, pa se zdi, da še zmerom ni tisti pravi čas, ko se resnica pokaže v vsej razgaljenosti brez strasti in seveda političnih ambicij?

„Če govorimo o sprejemanju ce-lostne resnice, je zame vprašanje, katera alternativa ostane, če tega ne sprejemamo, kajti odklanjanje ce-lostne resnice pomeni medsebojno sovražstvo in boj drugega proti dru-gemu in ponarejanje zgodovinske re-snice. Prepričan sem, da tega noče noben pošten človek.“

V pogovoru se dotakneva tudi so-jenja četverici pa vsemogočih strank, ki rastejo kot gobe po dežju, po ma-lem srkava odlično dolensko slivov-ko, tako čisto malo za zdravje, in telefoni na njegovi delovni mizi kar naprej zvonijo. Pripoveduje tudi o Grmadi, vasi med Trebnjem in Do-brničem, kjer se je rodil in kjer še živijo njegovi sorodniki.

„Rad grem domov v našo tre-banjsko faro. Tam blizu, v graščini v Mali vasi, se je rodil tudi misijon-ar Baraga. Do naše vasi smo do-bili celo asfalt, in če gledam nazaj v tisti davni mladeniški čas, se je resnično marsikaj spremenilo. Moja sošolka v osnovni šoli je bila tudi svetovno priznana pevka Vilma Bu-kovčeva in kar veliko mojih sošol-cev kakor tudi profesorjev iz gim-nazije se je lepo uveljavilo v kultur“

nem in znanstvenem življenju. Gimnazijo sem končal v Šentvidu nad Ljubljano in leta 1941 odšel na študij teologije v Rim.

Prvikrat sem se vrnil domov šele po 24 letih. Oče je medtem že umrl. Tudi treh bratov nisem našel več živih. Mama in brat, ki je sedaj poročen na domu, pa sta me z veseljem sprejela. Tudi tri sestre s svojimi družinami. Tako, vidite, smo kar velika družina. Mama, ki je bila izredna ženska, je pred petimi leti umrla. Veliko mi pomeni tudi stiški samostan, ki ima za slovenski narod v zgodovini in danes tako izreden pomen. Vesel sem, da je prišlo do tako velike in uspešne prenove in da je postal pravo kulturno, duhovno in versko središče, kamor radi prihajajo tudi tujci. Pomembni so tudi začetki za muzej slovenske vernosti, stalna zbirka akademskega slikarja Gabrijela Humeka in še kaj.“

Ni druge alternative kot iskanje poti in možnosti skupnega življenja. Človek je in mora ostati svobodno bitje. Samo narodova složnost zagotavlja preživetje, pravi psiholog dr. Anton Trstenjak. Tudi sami ste vztrajni iskalec v blodnjaku večnih razprtij našega življenja. Kakšno je vaše življenjsko vodilo?

„Moj moto kot življenjsko vodilo je že od leta 1946, ko sem postal duhovnik, BOŽJO VOLJO SPOLNJEVATI. To misel sem zadržal kot vodilo tudi ob škofovskem posvečenju 13. aprila 1980. To zame pomeni, da iščem, spoštujem, razmišljam, kaj je božja volja. Skušam jo iskreno sprejemati in po svojih

najboljših močeh izpolnjevati, čeprav se zavedam, da mi ne prvo ne drugo in ne tretje popolnoma ne uspeva. Vendar bi rad šel po tej poti naprej.“

Če je Cerkev formalno ločena od države, kar je danes v veliko, če ne celo v večini držav, pa je Cerkev sestavni del družbe in ne more biti ne ločena ne izločena iz družbenega življenja ter dogajanja. Zato se morajo verni — Cerkev je skupnost vernih — zanimati za politično življenje, v njem sodelovati in prispevati svoj delež predvsem z etičnim vidikom v prizadevanju za človeka in za vedno boljše sožitje vseh v družbi.

Očitki, da Cerkev stremi po oblasti, so zame popolnoma neutemeljeni, in zato jih iz svojega razumevanja Cerkve in svojega osebnega stališča in prepričanja odločno zavračam. Seveda pa bi bilo treba pojasniti, kaj kdo razume pod besedami stremjenje k oblasti. Če je oznanjevanje evangelija in prizadevanje za človeka in njegove pravice stremjenje po oblasti, potem vsi stremimo po oblasti. Oblast v tem primeru pa pomeni služenje človeku.

Zame je tudi klerikalizem popolnoma nov pojem. V naših razmerah bi bilo treba res zelo jasno določiti, kaj kdo s kakšnimi utemeljitvami in s kakšnimi merili neki pojav označuje kot klerikalizem, šele potem bi bil možen trezen in pameten pogovor.

KAKO SO ZAŽGALI NADŠKOFA VOVKA

Merlak, kanonik, nekdanji tajnik škofa Vovka: Zanimivo je, da za Cerkev (v Sloveniji) ni bilo najslabše do leta 1948, ampak po tem letu do leta 1954, se pravi po informbiroju, ko so hoteli naši komunisti dokazati Stalinu, da so boljši od sovjetskih. V teh letih je bilo zaprtih zelo velikô duhovnikov, v nekem času skoraj polovica.

VRHUNC, kanonik, nekdanji tajnik škofa Vovka: Med njimi tudi bogoslovci. Skoraj vsi so šli skozi zapor... Iz (škofijskega arhiva) so pobrali vse take dopise in osebne stvari duhovnikov, na podlagi katerih so potem duhovnike tudi zapirali, sodili in poskušali pridobivati za sodelovanje.

MERLAK: Zažig škofa Vovka. Človek težko razume, da se je to zgodilo januarja 1952, skoraj štiri leta po informbiroju (vendar je bil Stalin še živ).

VRHUNC: Sedaj se je zvedelo, da je bilo to naročeno iz Ljubljane...

Že na poti proti Novemu mestu je po kupeju neosvetljenega vlaka, v katerem se je peljal škof s spremstvom, v tunelu pri Mirni peči nekdo polil z neko smrdljivo tekočino. Ko se je vlak na postaji v Kandiji ustavil, so se spet odprla vrata kupeja in neznanec je polil po škofu vnetljivo tekočino in ga zažgal. Potem so ga spravili v čakalnico, tam je moral iti na mizo. Zmerjali so ga in se norčevali iz njega. Nekateri so prosili, da bi prišel zdravnik, pa so bili proti temu, češ da tudi ranjeni partizani niso imeli ne zdravnikov, ne reševalcev. Z vlakom se je odpeljal nazaj v Ljubljano. Ni smel biti v kupeju, ampak se je peljal v stranišću. Potem se je zdravil v ljubljanski bolnišnici zaradi opeklin 3. stopnje na vratu.

Tretji dan, Ljubljana, okt. 88/8.

Odpusti mi, Nataša!

Vojna s „strici“ in „tetami“

Bariševo je mestece, okrog trideset kilometrov oddaljeno od Novosibirska. Stoji na vrhu skalovja, ki so ga v stoletjih izbrusili divji sibirski vetrovi. Otroško zavetišče je bilo v prostorih nekdanje pravoslavne cerkve s semeniščem, ki pa je bila že dlje časa zaprta.

Glavna cerkvena ladja je služila za kino, otroško zavetišče pa je bilo v zgradbi nekdanjega semenišča. Obednico so spremenili v pralnico, kjer so prali vsa otroška oblačila, posteljnino in drugo perilo. Kasneje so postavili še dve poslopji, tako da je bilo lahko v zavetišču nastanjenih sto do sto dvajset otrok, od prvega do osemnajstega leta.

Ob svojem prihodu se nisem zavedal, da bodo leta v Bariševu pomenila preobrat v mojem življenju. Tam sm domoval sedem let, vse dokler nisem maturiral in odšel k vojakom.

Moj prvi stik z novim domom je bil nadvse srečen. Na dan svojega prihoda sem v deški spalnici naletel na — koga drugega kot

— Ivana Črnega! „Ivan!“ sem zaklical. „Kje so te ujeli? Si že dolgo tukaj?“

„Sergej!“ je vzkliknil, pritekkel k meni in me ločnil po ramenih.

„Vidim, da si imel več sreče kot jaz, ker si ostal zunaj.“ Nato mi je pripovedoval, kako so ga ujeli v Novosibirsku in pripeljali v Bariševo. Željno je prisluhnil moji pripovedi in mi nato rekel: „Dobro, Sergej, skušal sem te naučiti, kako se preživi zunaj, kaže pa, da bi moral ti meni pokazati, kako je treba.“

„Kako pa je pravzaprav tukaj, Ivan?“ sem ga vprašal. „Saj veš, kaj mislim?“

„No, zelo podobno je V-I,“ je odvrnil. „Naj te posvarim, da je bolje, da se nekaterim izogneš. Eden takih je Aleksander Ničman, ki ga kličemo stric Niči. Potem je tu ravnateljica, Irena Dobrovlanskaja. Vsi otroci ji pravimo Velika Irena. Oba sta zares hudobna; Sergej, izogibaj se ju! Sicer pa so tukajšnji strici in te te skoraj takšni kot v V-I. Pustiš jih pri miru, oni pa tebe tu di.“ Razumevajoče sem mu priki-

Takoj sem ugotovil, da se je Ivan zelo spremenil. Težko bi to opisal, vendar je bil zares drugačen. Ko pa me je predstavil svojim prijateljem, ki jih je spoznal v Bariševu, sem se počutil malo bolje.

Z Veliko Ireno sem se seznanil, ko so me takoj po prihodu v zavetišče poklicali v njeno pisarno. Ivanova svarila so bila povsem upravičena, saj je bila ukazovalna, ogromna in strah zbujujoča ženska. Že prvi pogled nanjo me je prepričal, da ne bi nikdar dopustila nobene neumnosti, pa naj bi jo zakrivil kdorkoli.

Na beli halji je imela pripeto odl'kovanje — red Lenina. V Sovjetski zvezi je bilo to visoko odlikovanje dodeljeno le tistim komunistom, ki so zvesto služili partiji. Velike Irene ni bilo mogoče videti brez tega odlikovanja. Očitno je hotela vsakogar prepričati, da je pomembna oseba, ki ima zasluge za partijo. Toda to je bilo, preden so jo iz nekih neznanih razlogov poslali v Bariševo. Bila je zagrenjena zaradi razočaranja, da so ji dodelili tako zakotno službo.

Skoraj prav tako ukazovalna in strah vzbujajoča pojava je bil naš „glavni stric“, Aleksander Ničman. Tako nizkotnega in groznega človeka, kakor je bil on, še nisem srečal. Spoznal sem ga nekaj dni pozneje kot Veliko Ireno. Bil je zelo visok, obilen in neverjetno močan, njegova zlobna razdražljivost pa je izbruhnila ob najmanjšem izzivu. Njego-

vo maščevanje in poškodbe, ki jih je prizadejal s svojo silno močjo, so bile kar se da strašne. Celo brez Ivanovega svarila bi se takoj zavedel, da stric Niči ne pozna šale, zato sem se že kar v začetku odločil, da se ga bom izogibal kot gobavca.

Tako kot Velika Irena je tudi on doživel boljše čase v komunistični partiji. Nekoč je bil pilot, vendar je bil iz razlogov, ki jih je vsem skrbno prikrival, degradiran in odpuščen iz vojaške službe Nihče ni mogel kaj več zvedeti. Govorilo se je, da je v pijanosti zrušil letalo. Najmanjši namig, s katerim je kdo poskušal prodreti v njegovo preteklost, ga je spravil v nasilno razjarjenost.

Stric Niči se je čutil ponižanega, da je končal svojo kariero kot „jetniški čuvaj mladoletnih barab“, kot je temu sam pravil. Bil je nadvse surov mož, brez kančka prijaznosti, in zaradi svojega razočaranja se je znašal nad vsakim, ki ga je vznemiril.

Večina tet in stricev je bila v Bariševu že dvajset al trideset let. Če so bili po naključju kdaj občutili ljubezen ali skrb za svoje varovance, so z leti ti občutki pri njih popolnoma izginili. Novi, mlajši uslužbenci, ki so prišli v Bariševo, so se sicer sprva zavzemali za vrsto predlogov, ki bi izboljšali odnose z otroki, vendar so se v letu ali dveh tako bistveno spremenili, da bi bilo v njih težko prepoznati iste mlade, vnete nadzornike. Popustili so pod

vplivom Velike Irene in strica Ničija in postali prav tako brezčutni kot vsi drugi.

Z zavetišču je prevladovalo ozračje bojazni. Strah nas je bilo stricev in tet, oni so se bali Velike Irene in strica Ničija, ta dva pa sta bila v strahu pred partijskimi voditelji. Bariševo je postalo taborišče sovraštva in strahu, ki sta prežemala varuhe in otroke. V prvih mesecih sem si včasih zaželel pogovora s teto ali stricem o svojih težavah. Želel sem si koga, ki bi se smehljaj in bil prijazen, ki bi mi svetoval in me pohvalil. Toda kaj hitro sem spoznal, da pravila v Bariševu ne dopuščajo tako „mevžastega“ obnašanja.

Dokler nismo mlajši otroci ugotovili, da so pravila takšna, smo bili pri starejših deležni sovražnega razpoloženja. In vendar so se prav v tem sovražnem ozračju razvile prijateljske vezi, ki so trajale več let. Potem ko smo spoznali, da imamo v življenju le drug drugega, smo otroci sami izoblikovali trdno sklenjen obroč obrambe proti svetu odraslih. V tem obroču pa je obstajal notranji krog naših lastnih voditeljev — najbolj žilavih, najmočnejših in najpogumnejših med nami.

Kako močno sem si želel pripadati temu notranjemu krogu! Ker so bili drugi dečki stari dvanajst, trinajst let, jaz pa komaj deset, sem vedel, da nimam nobenih možnosti. Toda nekega dne

me je poklical Nikolaj Povalejev in mi dejal: „Sergej, pridi sem. Radi bi, da nam pomagaš.“ Pristopil sem k dečkom iz notranjega kroga. Eden je držal škatlo žarnic. Nikolaj je rekel: „Vidiš, Sergej, zamenjati moramo žarnice v nekaterih zgradbah. Potrebujemo tvojo pomoč.“

„Seveda bom pomagal,“ sem odvrnil. Povabilo mi je laskalo, posebej še, ker me je vabil Nikolaj, zelo spoštovan in občudovan tovariš. „Povej mi, kaj naj storim!“

„Pojdi z menoj, pokazal ti bom,“ mi je rekel.

Krenili smo proti nekdanjemu cerkvenemu poslopju, kjer sta bila kino in telovadnica; jaz sem sledil Nikolaju, ostali pa so se vlekli za mano.

Ko smo vstopili, je Nikolaj pokazal proti visokemu obokanemu cerkvenemu svodu in dejal: „Sergej, ali vidiš svetilko tam zgoraj?“

„Da,“ sem odvrnil.

„No, žarnica je pregorela in hočemo, da bi nam pomagal, ko jo bomo zamenjali z novo.“

„Dobro,“ sem rekel, „kje pa je lestev?“

„Ravno v tem je težava; lestve nimamo.“

„Kako pa bom zlezal tja gor?“

„Nečesa se bomo že domislili in se znašli,“ je odgovoril Nikolaj.

Skupaj z drugimi tovariši je hitro priskrbel stole. Zložili so jih pet ali šest drugega na drugega,

tako da bi bilo skoraj mogoče doseči žarnico.

Osupnil sem. „Ali hočete, da zlezem tja gor?“ sem vzkliknil. Nisem mogel verjeti, da zahtevajo od mene kaj takšnega.

Nikolaj se je obrnil k tovarišem in dejal: „Držite stole kar se da trdno... Ti, Sergej, pa splezaj gor in odvij tisto žarnico! Vse bo v redu. Lahko nam zaupaš.“

Ni mi preostalo drugega, kot da sem ubogal. Če tega ne bi storil, bi me označili za strahopetca. Nikoli me ne bi sprejeli medse. Z žarnico, tesno stisnjeno v roki, sem pričel plezati in končno dosegel šesti stol. Za trenutek sem se ustavil in zakrbljeno pogledal navzdol. Toda ko sem zagledal vse tovariše, kako strumno držijo stole, sem bil prepričan, da sem v dobrih rokah. In ravno ko sem segel, da bi odvil žarnico, sem zaslišal Nikolaja, svojega prijatelja, ki je zaklical: „Zdaj!“ Izmaknil je spodnji stol. Zgrmel sem na tla med vse tiste stole.

Nekaj trenutkov sem obležal popolnoma osupel. Vsi tovariši so stali okoli mene in se mi smejali, ko sem se motal izpod kupa popolmljenih stolov.

To so prijatelji! Obrnili so se in odšli, mene pa pustili, da sem se izkopal sam, kakor sem vedel in znal. Bil je pravi čudež, da si nisem zlomil vratu. Imel sem le močno potolčen kolk, tako da sem kot starec odšepal nazaj do spalnice. Nekdo je zaklical čez dvo-

rišče: „Hej, Sergej, kaj pa se je zgodilo? Saj si takšen, kot da bi te podrl vlak!“ In vsi so se zasmejali. Tedaj še nisem vedel, da sem opravil „preizkus z žarnico.“

Končno sem se privlekel v spalnico. Vse me je bolelo, vendar je bilo veliko bolj boleče razočaranje nad „prijatelji“. Nihče ni spregovoril niti besede. Sploh nisem mogel dognati, kaj se dogaja.

Potem pa je tretji dan prišel k meni Boris in mi dejal: „Sergej, uspelo ti je. Si že notri.“

„Notri? O čem pa govoriš?“

„Notri si, Sergej! Notri! Ali ne razumeš?“

„Ne, ne razumem,“ sem zagotavljal. „Edino kar vem, je, da ste me skoraj ubili.“

„Sergej, buča neumna, ali veš, da je bil to preizkus? Nismo te mogli sprejeti v svoj krog, dokler nismo ugotovili, da lahko zdržiš skrivnost le zase, ne da bi tekal k Veliki Ireni ali stricu Ničiju in jima izblebetal vsak najmanjši pripetljaj in nas vse spravljaj v težave. Morali smo ugotoviti, če znaš držati jezik za zobmi. Preizkus si opravil. Pojdi z menoj!“

Šel sem z njim do društvenih prostorov, kjer sva se pridružila Nikolaju, Ivanu, Aleksu in drugim. Vsi so mi zaželeli dobrodošlico. Uspelo mi je! Mislim, da sem zares notri, v krogu! Kasneje sem zvedel, da je bil to eden številnih preizkusov, ki so jih morali opraviti vsi novinci, preden

jim je bilo mogoče zaupati. V Bariševu sta bili v vojni dve straniki — otroci proti tetam in stricem — in morali smo se opredeliti, na kateri strani bomo sodelovali; in nato pri tem zvesto vztrajati, ne glede na krute okoliščine.

Drugega za drugim sem spoznaval tovariše, ki so postali glavne osebe mojega življenja med bivanjem v Bariševu. Z mnogimi med njimi me je seznanil moj dobri prijatelj Ivan Černega.

Najprej nekaj o Borisu Lobanovu. Bil je približno mojih let, vendar je bil v Bariševu precej dlje kot jaz in se je bolje spoznal, kako se najlažje znajdeš v zavetišču. Boris je bil grški Rus. čokat in tako velik kot jaz, močan, temnih las in prijetnega videza. Bil je prijatelj, kateremu si lahko z vsem srcem zaupal. O tem sem se prepričal ob številnih priložnostih.

Spoznal sem tudi Mihajla Kirilina. Bil je azijski Tatar, divjega in zoprnega videza, vendar srčno dober, prijateljski in zanesljiv. Nanj si lahko vedno računal, če si zašel v stisko. Tudi Mihajl je bil mojih let, toda v Bariševo je prišel leto dni pred menoj. Dosti sem ga spraševal o preteklosti, pa mi ni hotel veliko povedati. Poznal sem ga kot dobrega delavca, polnega odločnosti in iznajdljivosti. Ugotovil sem tudi, da je vzdrževal stike s svojimi v Taškentu v Aziji. Pozneje sva skupaj gojila te stike, da bi nam

bili v pomoč pri najinih posebnih poslih.

Nikolaj Povaljev je bil eden najpreudarnejših, najmočnejših in najbolj neusmiljenih tovarišev, kar sem jih spoznal. Če si se znašel na njegovi desni strani, ti je bilo dobro. Toda gorje tistemu, ki se je vanj obregnil. Ko pa si si pridobil njegovo zaupanje, ti je bil resničen in zvest prijatelj. V stiski si se vedno lahko zanesel na njegove zveze in presenetljive vire. Bariševu je veljalo: „Kdorkoli si pridobi Nikolajevo prijateljstvo, si lahko nakoplje veliko sovražnikov.“ Njegova moč, ambicioznost in naravna nadarjenost so mu hitro pripomogle, da je postal vodja v vsakem položaju ali skupini. Kot izjemna osebnost bi uspel v vsakem življenjskem poklicu, ki bi si ga izbral.

V družčini je bil tudi Aleksander Popov. Aleks je bil eden najpomembnejših tovarišev, ki sem jih srečal v vseh zavetiščih in prav gotovo tudi eden najspretnejših žeparjev na svetu. Po dveh minutah pogovora ti je bil sposoben odnesti, karkoli si nosil ali imel oblečenega, od denarnice do čevljev, ki si jih imel obute! Bil je tovariš neverjetno zdravega humorja in vedno dobro razpoložen. Kljub vsem tem lastnostim pa je tudi zanj veljalo, da je bolje, če ga imaš na svoji strani, kakor pa da se obrne proti tebi.

Aleks je vedno znal pridobiti nekaj rubljev. Kadarkoli smo potrebovali denar, je odšel v Novo-

sibirsk, vstopil v tramvaj in na drugi strani izstopil s polnimi žepi denarnic in denarja. Pogosto je bil „dobavitelj“ naše štiričlanske klape, v kateri smo bili Nikolaj, Ivan, Boris in jaz. Nadeli smo mu vzdevek Lahkoprsti in ga imenovali naš „Zakladnik“. Kadar koli smo bili brez denarja, se je bilo treba obrniti samo na dobrega starega Aleksa, našega blagajnika.

V Bariševu sem spoznal in cenil še druge mlade tovariše, med njimi brata Aleksandra in Vladimira Lobuznova. Izkazala sta se za dobra prijatelja, vendar jima ni bilo nikdar dano priti v naš notranji krog, ker je bil Aleksander zelo vzkipljiv in se včasih ni mogel obvladati. Nazadnje je to tudi povzročilo njegovo smrt. Slihal sem, da je bila izginitev njenih staršev nadvse tragična, vendar nisem mogel nikoli dojeti podrobnosti celotne zgodbe.

Drugi so bili samo začasno člani naše skupine, tako kot Sorokin in Pavel Kirjakov. Čeprav sta bila priljubljena v skupini in četudi sta večkrat dokazala svojo vdanost, jima nikdar ni uspelo priti v notranji krog.

Eden pomembnejših mladih tovarišev, Nikolaj Zauškin, je bil nekaj starejši od nas vseh in se je vedno držal bolj zase, ne da bi dejansko postal naš član. Ker se je bližal osemnajstemu, naj bi kmalu odšel iz Bariševa. Zavetišče je zapustil v zelo nenavadnih in nepričakovanih okoliščinah, zgodilo pa se je, da sem ga po-

novno srečal tudi v prav tako nenavadnih okoliščinah.

V zavetiščih, kakršno je bilo tudi v Bariševu, so vzgajali bodoče komuniste. Povsod je bilo veliko propagande. Vseposod so bili nalepljeni ogromni plakati in z rumenimi črkami izpisana gesla na ognjeno rdečih kartonih so razglašala:

Premagali bomo ameriški imperializem!

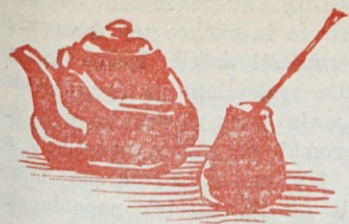
Vso podporo vietnamskemu narodu!

Naj živi mir, svoboda in solidarnost!

Proletarci vseh dežel, združite se!

Teh gesel se spominjam iz vseh otroških zavetišč, v katerih sem živel. Težko bi se jim izognil! Bila so v spalnicah in v sobah, v jedilnici in v pralnicah, izobešena na fasadah, visela so na ograjah in povsod tam, kamor jih je bilo mogoče obesiti. Gesla, kot na primer „Premagali bomo ameriški imperializem“, so odzvanjale v mojem spominu, dokler ni so postala del moje biti.

Na odru Male Drame Slovenskega narodnega gledališča v Ljubljani so aprila začeli uprizarjati ljubezensko dramo francoskega katoliškega pesnika in dramatika Paula Claudela V prelomu poldneva v prevodu Aleša Bergerja in režiji Barbare Hieng. Za Marijinim oznanjenjem se je gledališko občinstvo lahko seznanilo še s tem Claudelovim intimno osebnim delom.

med nami v Argentini

Seja Osrednjega pastoralnega sveta

V soboto, 29. aprila, je bilo v Slovenski hiši v Buenos Airesu zborovanje Osrednjega pastoralnega sveta Slovencev v Argentini. Udeležilo se ga je 55 članov. Med udeleženci je bilo 9 duhovnikov in 46 laikov iz vseh okrajev Vélikega Buenos Airesa in iz Bariloč, Córdoba, Miramara, Rosaria, San Luísa in Tucumana. Iz Mendoze je dušni pastir Jože Horn zaradi bolezni poslal pozdravne besede in poročilo. Na zborovanju, ki je bilo od 9. do 17. ure, so bile na vrsti sledeče téme: 1. Versko-moralno stanje naše skupnosti — prvenstvene naloge (delegat Alojzij Stare), 2. Posredovanje božje besede v besedi in tisku našim vernikom: otroci, mladini, staršem in starejšim (Jože Škerbec). 3. Oblikovanje sv. maš (Francé Bergant) in 4. Naše cerkveno petje (dr. Julij Savelli). Zborovanje smo sklenili z zahvalno sv. mašo.

Na zborovanju Osrednjega pastoralnega sveta je bilo sprejetih nekaj sklepov in več predlogov. Med te sodijo: 1. Prihodnje zborovanje Osrednjega slovenskega pastoralnega sveta, na katerega bodo vabljeni

zastopniki slovenskih vernikov iz vse Argentine, bo v soboto, 12. maja 1990, en dan pred našim romanjem v Luján. Po vseh naših dušnopastirskih središčih naj redno delujejo krajevni dušnopastirski sveti. 2. Ustanovi naj se odbor za cerkveno petje, ki ga naj sestavljajo pevovodje, organisti, voditelji ljudskega petja in duhovniki. Odbor naj izda primerno pesmarico za naše petje. 3. Po vseh okrajih bomo poživili sv. maše za otroke in za mladino. 4. Mladini posredujmo solidno versko, moralno, kulturno, narodno in družabno vzgojo. V ta namen obnovimo in poživimo po vseh naših okrajih Slovensko dekliško organizacijo in Slovensko fantovsko zvezo, tako naraščajnice in naraščajnike, mladenke in mladce, članice in člane. Toplo priporočamo apostolske in misijonske skupine, ki jih Cerkev v Argentini nujno zahteva. 5. Naše sodelovanje pri slovenskih sv. mašah, ki jih vsem rojakom zelo priporočamo, naj bo vedno bolj zavestno, dejavno in pobožno. 6. Mladino skrbno pripravljajmo na bodoče življenje, na srečen krščanski zakon. Mla-

dim zakoncem nudimo oporo, razumevanje in ljubezen. 7. Poživimo skrb za duhovniške in redovniške poklice. Dušnim pastirjem nudimo potrebno moralno in gmotno oporo, ti pa naj se z vso ljubeznijo posvete našim ljudem. 8. V vsej naši skupnosti ne prestando poglabljajmo razumevanje in ljubezen; podpirajmo srečanja mladine raznih okrajev; imejmo čuteče srce za naše bolnike, ostarele, osamljene; z veliko dobroto sprejemajmo rojake, ki prihajajo k nam iz raznih krajev sveta.

ROMANJE V LUJAN

Slovinci v Argentini romamo vsako leto v največjo Marijino božjepotno svetišče v Lujanu. Prvič je bilo romanje leta 1936. Prvi slovenski izseljenski duhovnik Jože Kastelic je maševal, pridigal je David Doktorič, Janez Hladnik pa spovedoval in vse urejeval. Romarjev je bilo le nekaj stotin rojakov. Od tedaj najprej do leta 1945 je bilo romanje vsako leto. Leta 1946 in 1947 zavoljo zmede med rojaki ni bilo romanja. Znova se je poživilo leta 1948, ko so prvi begunci prišli v Argentino. Pred 40 leti pa je bilo zahvalno romanje.

V nedeljo 22. maja 1949 smo se ob romanju Mariji in škofu Baragu zahvalili za srečen prihod v Argentino, ustoličili tam podobo brezjanske Marije in sklenili, da bomo vsako leto romali v Luján. Od tedaj je vsako leto romanje v Luján največja verska in narodna manifestacija Slovencev v Argentini, ki pri-

vabi okrog 3 tisoč rojakov iz Buenos Airesa in okolice ter zastopnike iz notranjosti dežele. Redno imamo romanje vsako leto na drugo nedeljo v maju, letos pa smo zavoljo vročitev romali že zadnjo nedeljo v aprilu, 30. aprila. Romarska maša je bila ob 10, začetek popoldanske pobožnosti pa ob 13.45. Ljudsko petje je vodila skupina mož in fantov pod vodstvom Ivana Rodeta, orglal pa je organist Gabrijel Čamernik. Mašni napovedovalec je bil visokošolec Tinko Lavrič, berili sta brala Ani Klemen in inž. Jože Žakelj. Kip lujanske Marije so nesli fantje v belih srajcah, podobo brezjanske Marije fantje v narodnih nošah, prapor svetogorske Kraljice pa lic. Andrej Troha. Za red pri procesiji je skrbel skupina fantov.

Delegat za slovensko dušno pastirstvo dr. Alojzij Starc je številnim zbranim romarjem med sv. mašo, med katero je spovedovalo osem slovenskih duhovnikov, dejal:

„Prva moja beseda na letošnjem romanju pri Materi božji — naj bo beseda pozdrava v Gospodu; beseda pozdrava vsem iz Velikega Buenos Airesa in še posebej vsem, ki ste priromali iz oddaljenih krajev Argentine. Pri lujanski Mariji je danes — vsaj po zastopnikih — zbrano vse slovensko božje ljudstvo v Argentini, vsa slovenska družina.

Priromali smo, da bomo najprej počastili Devico Marijo, našo Mater in našo Kraljico. Z Marijo pa bomo počastili Jezusa, učlovečenega Boga. Počastili ju bomo tako, kot so naš

učile verne matere in skrbni očetje. Počastili, kot nas uči sv. Cerkev, kateri od sv. krsta pripadamo.

Nato pa se bomo Mariji in vse-mogočnemu Bogu zahvalili. Zahvalili za naše prvo romanje pred 53 leti. Zahvalili za srečen prihod v Argentinu. Zahvalili, kot smo se zahvalili pred štirideset leti na zahvalnem romanju. Ne bomo seveda pozabili reči: Marija, boglonaj za štirideset let varstva in pomoči, za štirideset let življenja in dela. Skupni zahvali bo vsak izmed nas dodal svojo osebno zahvalo. Družine pa še posebej svojo družinsko zahvalo. Za kaj vse se moramo Bogu in Materi božji zahvaliti!

Zahvali pa bomo dodali veliko prošnjo, da bi ostali stanovitni, trdni in vneti v krščanskem življenju! Kolikokrat nas je k temu spodbujal naš dolgoletni dušni pastir monsinjor Anton Orehar! Kolikokrat nam je tukaj v Lujanu govoril o potrebi molitve — zjutraj in zvečer, pred jedjo in po jedi; o potrebi osebne in družinske molitve! Kolikokrat je mladino pripravljajal na krščansko zakonsko in družinsko življenje! Kolikokrat je vse svaril pred kvarno družbo, pred kvarnimi filmi in pred nemoralnimi pojavi! Kolikokrat nas je rotil, da ostanimo med seboj povezani, povezani v veri in v medsebojni ljubezni!

Danes bi vam znova vse te stvari globoko vklesal v vaša srca in v vaše misli. Posebej pa bi vam rad poudaril praznovanje Gospodovega dne. Mladina, ne bodi podobna številni tukajšnji mladini, ki preživlja

Gospodove dneve — in že petke in sobote v dvomljivih klubih, v slabi družbi, med mladino, ki ne pozna nobene morale! Starši, kažite mlademu rodu pot vernega in poštene-ga življenja! Bodite jim zgled! Bodite verni pričevalci, taki kot so bili vaši globokoverni starši. V središče Gospodovega dneva postavimo sv. mašo. Sv. maša nas bo povezovala z Bogom in z vernimi ljudmi. Sv. maša bo vir bogatih milosti. Sv. maša bo vir bogatih milosti. Sv. maša bo pot do srečne mladosti, do srečnega življenja in tudi do srečne smrti. K sv. maši vodite, dragi starši, že zgodaj vaše otroke! V sv. mašo se pogloblajte, dekleta in fantje! Sv. mašo vsi globoko cenimo! Iz sv. maše vsi vsak dan bolj živimo...

Bog daj, da bi bile te misli, ki so porojene iz ljubezni do vašega zveličanja, vsem kažipot. Bog daj, da ne bi bilo nobenega izmed nas, ki bi v življenju pozabil na sv. mašo.

Ob koncu teh misli in želja, pa se obrnimo k naši Mariji Pomagaj. Iz vsega srca ji recimo: Marija, varuj nas, Marija, vodi nas, Marija, bodi nam ljubljena Mati!"

Popoldansko slavje se je začelo s pesmijo Spet kliče nas venčani maj, nato pa je bila pridiga prelata Franceta Novaka. V njej je poudaril hvaležnost do Boga in ljubezen do Matere božje, skrb za versko in skupnostno življenje, skrb za ohranitev duhovne dediščine in odgovornost za deželo, ki nas je sprejela.

Po pridigi se je razvila mogočna

procesija; za križem in zastavami so šle dolge vrste mož in fantov, deklet in žena, lepa vrsta narodnih noš, ministrantov in enajst duhovnikov ter skupina slovenskih redovnic. V sredi pa kip lujanske Marije ter podoba Marije Pomagaj.

Péte litanije Matere božje s posvetilno molitvijo, blagoslovom in večno lepo Marija, skoz življenje smo sklenili letošnje romanje, o katerem je dejal novi rektor bazilike Ventura Sarasola, ki nas pozna že 40 let, da je najlepše romanje v vsem letu, najlepše po redu, zbranosti, petju in molitvi.

Dušnopastirski obisk v Mendози, San Luisu in V. Mercedes

Delegat za slovensko dušno pastirstvo v Argentini msgr. dr. Alojz Starc je maja obiskal slovenske vernike v Mendози, San Luisu in Villa Mercedes.

V Mendози je 18. in 19. maja vodil duhovno obnovo, 20. maja imel srečanje z mladino in v nedeljo 21. maja vodil romanje v Rodeo del Medio. V San Luisu je 22. maja maševal za tamkajšnje rojake, 23. maja pa v Villa Mercedesu.

Visokošolski tečaj

Začetek Visokošolskega tečaja v Slovenski hiši je bil v soboto 6. maja. Letos predava visokošolcem dr. Marko Kremžar o zgodovini krščanskega socialnega nauka. Na vrsti je obdobje pred revolucijo v Sloveniji in primerjava tedanjih smernic ka-

toliške Cerkve z današnjimi razmerami tu, v Sloveniji in po svetu. Dr. Jure Rode predava o poklicu in poslanstvu laika v Cerkvi in svetu ob razmišljanju o naši stvarnosti. Pisatelj Zorko Simčič („Življenje sprahuje — poezija odgovarja“) skuša poleg slovenskih jezikovnih značilnosti pri slovenščini ob branju klasične in sodobne poezije prikazati, kaj „večna poezija“ govori današnjemu človeku.

Občni zbor ND v San Justu

Na 32. občnem zboru Našega doma je bil po poročilih dosedanjega odbora izvoljen odbor za naslednje leto: predsednica Pavla Lipušček, podpredsednik Tone Oblak, tajnik Blaž Miklič, namestnik Janez Belič, blagajnik Janez Kržišnik, namestnik Lovrenc Tomažević ter gospodar Evgen Urbančič. V širšem odboru so Metka Malovrh, Tone Malovrh, Marjan Skvarča, Jože Miklič in Silvo Lipušček, v nadzornem odboru pa Vencelj Ferjančič in Lado Indihar.

Obletnice v Carapachayu

Slovenski dom v Carapachayu je v nedeljo 7. maja praznoval svojo 29. obletnico. Praznovanje se je začelo ob 11 po dviganju zastav ob petju argentinske in slovenske himne z mašo za žive in umrle člane, ki jo je daroval delegat msgr. dr. Alojz Starc ob sameševanju Franceta Cukjatija. Po skupnem kosilu je bil kulturni program, ki ga je napovedoval Franci Žnidar: pozdrav

predsednika SD Tineta Kovačiča, slavnostni govor dr. Katice Cukjati in uprizoritev Linhartove komedije Županova Micka (ob njeni 200-letnici).

Veseloigro so v režiji Tineta Kovačiča zaigrali Helena Skarlovnik, Franci Stanič, Franci Senovršnik, Anica Klemen, Martin Jeretina, Maks Skarlovnik in Janez Žnidar. Sceno je napravil Franci Korošec, maskiral Ivan Sušnik, šepetalka je bila Marija Slabe in pomočnica Metka Slabe.

IZ NAŠE KRONIKE

Novo vrsto devetih prvih petkov smo začeli v maju. Svete ure s priložnostjo za spoved imamo na vse prve petke ali na predvečer prvih petkov v letu v naših verskih središčih: v Slovenskem domu v Berazateguiju, v cerkvi Marije Pomagaj v Slovenski hiši, v župnijski cerkvi v Carapachayu, v cerkvi Marije Kraljice v Slovenski vasi, v stolnici v San Justu, na Pristavi v Castelarju, v zavodu presv. Srca Jezusovega v San Martinu in v Slomškovem domu v Ramos Mejiji. Pobožnost obsega skupno molitev večernic, rožni venec ali skupno spravevanje vesti, péte litanije Srca Jezusovega in mašno daritev s pridigo. Za spoved je na voljo več spovednikov.

Na mesečnem sestanku slovenskih duhovnikov je aprila govoril prof. France Bergant o nekaterih sveto-pisemskih pogledih na Kristusovo vstajenje.

Na 3. kulturnem večeru Slovenske kulturne akcije 20. maja v Slovenski hiši je bila projekcija video-filma poetične drame Daneta Zajca Mlada Breda. Uvodne besede je spregovoril Tine Debeljak ml.

Šahovski turnir za slovenske šahiste po švicarskem sistemu v 7 kolih se je začel 20. maja v prostorih Slomškovega doma v Ramos Mejiji. Organizirala sta ga Slovenska šahovska zveza in športni odsek Slomškovega doma, vodi pa ga Tine Debeljak ml. Turnir je organiziral predsednik SŠZ Mirko Vasle.

Dan molitve za slovensko mladino imamo vsako leto na praznik Marije Pomagaj 24. maja. Mladinski organizaciji sta organizirali med mladino ves dan živi rožni venec, vso mladino ter odrasle pa povabili k mladinski maši 24. maja zvečer v cerkvi Marije Pomagaj. Molili smo za slovensko mladino v domovini in po svetu, da bi ostala zvesta Bogu in svojemu narodu.

Msgr. dr. Mirko Gogala, vojaški kurat in generalni vikar škofije v San Miguelu, je bil odlikovan z naslovom prelata.

70-letnico Jožeta Guština, svojega dušnega pastirja, so rojaki iz Berazateguija proslavili v nedeljo 16. aprila z mašo in skupnim kosilom v Slovenskem domu. Predsednik SD Janko Šterbenc mu je čestital v imenu berazateških rojakov, Nadja Kržišnik pa še posebej v imenu mladih.

90-letnico ge. Angele Jerovšek so

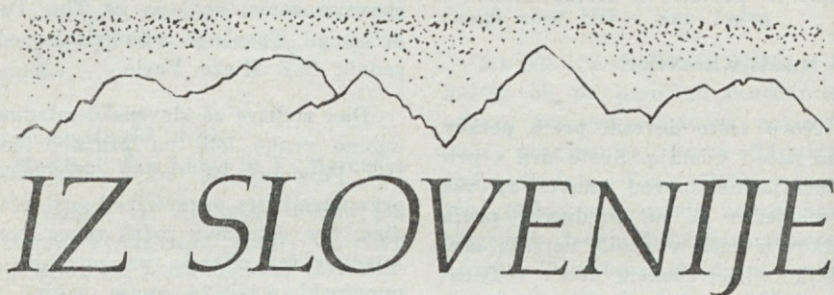
praznovali v Slovenskem domu v Mendozi v soboto 15. aprila. Pri praznični večerji so se zbrali njeni domači in povabljeni rojaki.

Lahkoatletski turnir SDO in SFZ

V zavodu Lasalle v San Martinu je bil 23. aprila celodnevni turnir lahke atletike. Pred začetkom je za mlade maševal France Cukjati turnir pa sta vodila prof. Franci Sušnik in prof. Dani Sušnik.

Skupno jubilejno kosilo sta pripravila v nedeljo 23. aprila v Slovenskem domu v Mendozi Društvo Slovencev in Zveza slovenskih mater in žena v počeščenje mendoških rojakov, ki imajo življenjske jubileje od 50. do 90. leta — po peticah in deseticah.

Zdravnik dr. Miha Stariha je govoril 1. maja odseku Zveze slovenskih mater in žena v San Justu.

IZ SLOVENIJE

Na 53. seji Slovenske pokrajinske škofovske konference so škofje obširno govorili tudi o slovenskih zdomcih v evropskih deželah in njihovem dušnem pastirstvu. Novi ravnatelj dušnega pastirstva med zdomci in izseljenci koprski škof Metod Pirih je bil od 7. do 10. marca na srečanju zdomskih in izseljenskih duhovnikov v Nemčiji. V zahodni Evropi je 28 slovenskih dušnih partirjev. Največ izseljencev in zdomcev je iz mariborske škofije.

Vseslovenski mladinski verski tabor ustanavljajo v Sloveniji vse 3 škofije. Za cilj bo imel prizadevanje za čim bolj celostno, temeljito in učinkovito mladinsko pastoralo. Pri-

pravljalni odbor sestavljajo poleg mladincev — s soglasjem škofov — naslednji duhovniki: za Ljubljano Janez Gril, Milan Knep, Janez Oberstar in Jože Vidic, za Maribor Ivan Štuhec, Vinko Potočnik, Marko Markovič, za Koper Vinko Kobal, Cveto Valič in Ivan Albreht.

Ob 70-letnem jubileju Univerze v Ljubljani sta 19. aprila na osrednji proslavi ljubljanske univerze v okviru Tretje slovenske univerze med drugimi gostovala slovenska bibličista dr. Jože Plevnik, profesor za Novo zavezo na univerzi v Torontu, in dr. Karl Matej Worschitz, profesor za biblično teologijo na univerzi v Gradcu. 20. aprila pa je Plevnik na

Teološki fakulteti predaval o Pavlovi teologiji.

Razglasitev bazilike na Brezjah je bila 27. maja. Osrednjo slovesnost je vodil metropolit dr. Alojzij Šuštar. V tednu od 23. do 28. maja so bili vsak večer romarski shodi s premišljevanji, molitvenimi urami, mašami in procesijami z lučkami.

Srečanje pevskih zborov dekanije Grosuplje je bilo 16. aprila v župnijski cerkvi v Grosupljem. Nastopili so mešani zbori župnij Kopanj, Polica, Stična, šentvid pri Stični, Višnja Gora in Žalna.

Spomini na leta zapora primorskega duhovnika Jožka Kraglja so začeli izhajati kot podlistek v 18. št. Družine (30. 4. 89). Kragelj je prebil v partizanskih zaporih 7 let in pol od konca decembra 1948 naprej.

„Slovensko krščansko socialno gibanje“ v Sloveniji

Iz Družine (30. aprila in 7. maja 1989) povzemamo poročilo, da so člani društva in revije 2000 ob sodelovanju bivših krščanskih socialistov 10. marca letos na izrednem občnem zboru v Ljubljani ustanovili Slovensko krščansko socialno gibanje. Med drugim se nameravajo prizadevati za narodno spravo, za drugačno družinsko zakonodajo, za zakonodajo proti splavu, za popolno svobodo Cerkve, za nevtržno šolo.

18. aprila so člani Izvršilnega odbora sklicali svojo prvo tiskovno konferenco v sejni dvorani Mestne konference SZDL v Ljubljani. V Iz-

vršilnem odboru so Peter Kovačič (predsednik), Franc Miklavčič (podpredsednik) Viktor Blažič (član) in Lojze Peterle (tajnik).

Umrli duhovniki: Anton Pogorelec, dolgoletni kočevski dekan, umrl 29. 3. 89; **Ludovik Slamnik**, rojen 1904 v Žirovnici na Gorenjskem, sicer duhovnik zagrebške nadškofije, umrl 29. 3. 89; **Anton Župančič**, jezuit, 88 let, umrl 1. 4. 1989.

Študijski dnevi slovenskih izseljenskih duhovnikov

Od 6. do 10. marca je bilo v Ergenzingenu (Rottenburg) v Nemčiji spomladansko srečanje duhovnikov in pastoralnih delavcev, ki dušnopastirsko delujejo med našimi rojaki v zahodni Evropi. Študijskim dnevom je predsedoval koprski škof Metod Pirih, novi narodni ravnatelj za naše rojake po svetu. Člani Zveze slovenskih izseljenskih duhovnikov, diakonov in pastoralnih sodelavcev so na tem srečanju izvolili nov odbor: predsednik Jože Drovc (Švedska), Janez Pucelj (Oberhausen) in Martin Mlakar (Haan).

Na srečanju so predavali p. Tomaž Podobnik o „novi duhovnosti“ ali „novi dobi“, škof Pirih o Cerkvi v Sloveniji v sedanjem trenutku, p. Andrej Kropež o cerkveni arhitekturi skozi stoletja, škof Pirih o slovenski mladini in Cerkvi. Srečanje je služilo tudi za pogovore, izmenjavo pastoralnih izkušenj in načrtovanje skupnih srečanj in prireditev.

KJE JE KAJ

LETO 56

JULIJ 1989

UVODNIK	Veselje in žalost, skrbi in upanje v slovenskem verskem občestvu v Argentini (Alojzij Starc)	321
ZA NAŠE KRŠČANSKO ŽIVLJENJE	Ob nedelji našega verskega tiska (Jože Škerbec)	324
	Kaj je zapovedano? (Alojzij Šuštar, nadškof)	326
	Sveto pismo — moj vsakdan (France Rozman)	328
	Drža rok in hoja pri sveti maši (Lojze Kozar)	331
	So nekateri samski... (Vital Vider)	333
IZ ŽIVLJENJA CERKVE	Petdesetletnica kongresa Kristusa Kralja v Ljubljani (Milan Magister)	335
	Po enem letu proslave tisočletnice ruskega krščanstva (Tone Ilc)	338
	Preganjanje Cerkve med francosko revolucijo	341
POGOVOR	Pogovor z dr. Zdravkom Inzkom, avstrijskim diplomatom pri OZN v New Yorku (Jože Škerbec)	324
NAŠA ZGODBA	In življenje teče naprej... (France Pernišek)	347
	Iz življenjskih spominov in preskušenj (Božidar Bajuk)	351
	V dolini belega cvetja (Jože Krivec)	354
CERKEV V SLOVENIJI	Sklepi Pastoralnega občnega zbora ljubljanske nadškofije 1988	361
	Škofijski zbor v Mariboru	365
	Slovenska samobitnost na razpotju časa (Nedeljski dnevnik)	366
	Kako so zažgali škofa Vovka (Tretji dan)	370
PODLISTEK PESEM	Iz kronike Cerkve na Slovenskem	382
	Odpusti mi, Nataša! (Sergej Kurdakov) ..	374
	Na binkoštno polnoč (Vladimir Kos)	325
KRONIKA	Domovina (Mirko Kunčič)	334
	Med nami v Argentini	377

AÑO 56

JULIO 1989

Malo za šalo...

Starejša gospa se prvič pelje z ladjo in vpraša kapitana: „Ali se ladje velikokrat potopijo?“

Kapitan se popraska za ušesi in odgovori: „Kolikor je meni znano — samo enkrat.“

— — —

„Dragi,“ pravi gospa Klančarjeva svojemu možu, ko vstane, „na vsak način moram k zdravniku: vsa noč sanjam o miših.“

Mož pa ji reče: „Zakaj bi hodila k zdravniku? Vzemi s seboj v posteljo mačko.“

— — —

„Gospod direktor, bila sva sošolca. Vendar ne vem, če me še poznate...“

„Ja, najprej mi morate povedati, kaj bi pravzaprav hoteli.“

— — —

Slon dolgo časa pozorno opazuje zebro.

„Modni časopisi imajo navsezadnje prav,“ razmišlja sam pri sebi. „Proge te dejansko naredijo bolj vitkega.“

— — —

Pri vojakih. — „Praviš, da hočeš postati astronom,“ se jezi poročnik na mladega vojaka, „pa ne veš, kaj pomeni zvezda na moji rami?“

— — —

Znati je treba. — „Če znate dobro plesti,“ pravi učiteljica pletenja svojim učenkam, „vam sploh ni treba gledati na roke. Jaz na primer rada pletem v temi in zraven še berem.“

Uvoženo od doma

Zdaj, ko bi se morali postaviti na lastne noge, so nekateri že na berglah.

— — —

Druga ljudstva se šele navdušujejo nad idejo komunizma, mi pa že pripravljamo sklepno slovesnost.

— — —

Zgoraj je vse po starem, spodaj je pa še hujše.

— — —

Rezultati volitev so naprej znani. Oblast nima česa skrivati pred ljudstvom.

— — —

Z genialci na vrhu smo prišli do dna.

— — —

Le kako bi mogla biti oblast v rokah delavcev, saj morajo imeti oni proste roke, da lahko delajo.

— — —

Potem ko je inflacija zrastle v enem letu za 250%, je zvišanje pokojnin za 24% zares obilno.

— — —

Jalovo je, če snemamo dokumentarne filme s kratkovidnimi kamerami.

— — —

Zgodovinarji ponarejajo preteklost, ideologi pa prihodnost.

— — —

V gozdu vila, v vili mercedes, v mercedesu človek, v človeku srce, v srcu ljubezen do delavskega razreda.

— — —

Vse naše težave so prehodne: že ves čas prehajajo z vodstva na delavski razred.

DUHOVNO ŽIVLJENJE

SLOVENSKA VERSKA REVIIJA

Izdaja ga konzorcij (Slovensko dušno pastirstvo); urejuje uredniški odbor (Jože Škerbec) — Ramón L. Falcón 4158, (1407) Buenos Aires, Argentina. — Registro de la Propiedad Intelectual No. 90877. — Tiska VILKO s. r. l., Estados Unidos 425, (1101) Buenos Aires, Argentina.

POVERJENIKI

ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires. ZDA: Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA. — KANADA: Ivan Marn, 131 A Treview Dr. Toronto M8W 4C4, Canada. — TRST: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia. — ITALIJA: Zora Piščanec, Riva Piazzuta 18, 34170 Gorizia, Italia. — AVSTRIJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

NAROČNINA

Naročnina v Argentini za leto 1989: \$ 1.670. in izdatki za pošto; drugod 27 USA dolarjev. DENARNA NAKAZILA NA NASLOV: Luis Starc, Ramón L. Falcón 4158, (1407) Buenos Aires, Argentina.

La Vida Espiritual

Revista mensual religiosa. Editor: Misión Católica Eslovena (dr. Luis Starc); director: José Škerbec - Ramón L. Falcón 4158, (1407) Buenos Aires, Argentina. - Registro Nac. de la Prop. Intelectual No. 90877. — Talleres Gráficos "V i l k o" S. R. L., Estados Unidos 425, (1101) Buenos Aires, Argentina.